HAYA NOS RIBA: WWW.AWEMAINTA.COM ▪ 588-0022 ▪ NOTICIA@AWEMAINTA.COM DIASABRA, 28 SEPTEMBER 2024

AWEMainta
E DIFERENCIA DEN NOTICIA

E LUCHA DI BIBA CU UN PENSIOEN DI 1300 AWG NA ARUBA

2

3
BALANSANDO HUSTICIA Y POLITICA:
E TRAYECTO DI SHETE AÑA DI OPENBAAR MINISTERIE

4
SEGUN CBS
5500 FLORIN T'E MINIMO PA UN FAMIA DI 4 PERSONA POR BIBA

AWEMainta.NL 27
CRIMINALITEIT OP ARUBA:
TRENDS EN AANPAK VAN 2017-2023 DOOR HET OM

E lucha di biba cu un pensioen di 1300 AWG na Aruba

BIBA cu un pensioen di 1300 florin pa luna na Aruba ta un reto abrumador pa mayoria di pensionadonan. Mientras cu e costo di bida ta sigui aumenta, hopi pensionado ta haya nan mes apenas sobreviviendo, dependiendo grandemente riba e apoyo di nan yiunan of famia extendi. Pero kico ta pasa ora nan famianan tambe ta luchando pa yega fin di luna? E realidad tristo ta cu hopi pensionado ta sinti un sentido profundo di culpabilidad mientras nan ta wak nan yiunan carga e peso financiero, djis pa yuda nan sobrevivi.

Laga nos tira un bista riba e gastonan basico cu un pensionado na Aruba ta enfrenta. Un solo airco, hopi biaha necesario den e clima tropical di Aruba, por aumenta un cuenta di coriente mensual na rond di 200 florin. Añadi 125 florin pa awa y otro 200 florin pa servicio di telefon y internet, y djis cubri e necesidadnan basico ta costa 525 florin. Pa hopi pensionado, e utilidadnan aki ta esencial, no luho.

Gastonan di cuminda ta otro gasto grandi. Segun guia di e Autoridad di Alimento y Transporte di Aruba (AFTA), rond di 40% di e entrada di un trahado cu salario minimo ta bay pa cuminda, cu ta ekivala na aproximadamente 520 florin pa luna. Hasta cu esaki, hopi ta keda luchando pa cumpra comestibelnan nutritivo y suficiente debi n'e aumento di prijsnan.

Transporte ta inevitabel. Sea cu pensionadonan tin un auto of ta uza transporte publico, e ta acumula. Hasta e opcion mas pagabel, transporte publico, por costa rond di 150 florin pa luna. Ademas, articulonan basico di cas manera productonan di limpiesa y articulonan di cuido y higiena ta costa mas o menos 100 florin. Cu e gastonan esencial aki combina, e total ta yega na rond di 1295 florin.

Esaki ta laga apenas 5 florin for di un pensioen di 1300 florin - casi nada pa emergencia, reparacionnan, of e gastonan inespera cu bida inevitablemente ta trece. Y esaki no ta ni inclui huur, pagonan di hipoteca, of mantencion di cas. Hopi pensionado ta doño di cas, pero casnan ta rekeri mantencion continuo, y aparatonan eventualmente mester wordo reemplasa. Sin un 'back-up' financiero, e gastonan aki por pusha nan den debe of forsa nan pa haci sacrificionan dificil.

Pa añadi n'e situacion dificil aki caba, mayoria di pensionado ta depende di nan yiunan of otro miembronan di famia pa apoyo. Sinembargo, hopi di e miembronan di famia aki ta nan mes riba presupuestonan preta, luchando cu nan propio huur, cuentanan, y gastonan. Ora tanto mayornan como yiunan ta financieramente presiona, e peso ta bira abrumador. Y ki mayor of welo kier ta un peso riba nan yiunan? Ningun mama of tata ta desea di mira nan yiu enfrenta dificultad financiero djis pa sigura cu nan por cumpli cu necesidadnan basico manera cuminda, coriente, y transporte.

E dependencia aki ta crea stress emocional tanto p'e grandinan como pa nan famianan. Pensionadonan, cu mester ta disfrutando nan añanan di oro, hopi biaha ta sinti culpabel pa ta añadiendo n'e carga pisa di nan yiunan caba. Di otro banda, hopi famia ta enfrenta e decision doloroso di si pa sacrifica nan propio stabilidad financiero pa yuda nan mayornan. Ta un situacion sin salida cu ta fomenta resentimento, stress, y culpabilidad na ambos banda.

Pa haci cosnan pio ainda, e aumento reciente di pensioen di 30 florin ta insultantemente chikito, ofreciendo poco alivio. E fayo di gobierno pa provee apoyo adecuado pa pensionadonan a laga nan sinti traiciona. Con cualkier hende por spera pensionadonan sobrevivi, laga para biba comodo, riba un pensioen cu apenas ta cubri e necesidadnan basico?

Ta tempo pa gobierno enfrenta e crisis aki directamente. En bes di gestonan simbolico manera un aumento chikito, accion significativo ta necesario pa sigura cu pensionadonan tin suficiente pa biba cu dignidad y independencia. Nos grandinan merece miho. Nan no mester wordo laga ta depende riba miembronan di famia cu ya caba ta luchando. E sistema actual ta pushando demasiado pensionado y nan famianan den pobresa.

E solucion mester inclui un ahuste significante den e sumanan di pensioen, miho sistemanan di apoyo, y un maneho cu ta permiti pensionadonan biba sin e miedo constante di ruina financiero. Despues di un bida di trabou duro, pensionadonan merece mas cu djis sobrevivencia - nan merece biba sin sinti manera un peso riba nan sernan keri.

Balansando husticia y politica:

E trayecto di shete aña di Openbaar Ministerie

DEN e ultimo shete añanan, Openbaar Ministerie (OM) di Aruba a haci avancenan significante den modernisacion di su operacionnan, combatiendo e aumento di criminalidad y atendiendo retonan social. A traves di iniciativanan clave manera e establecimento di unidadnan specialisa den crimen y procesonan hudicial moderno, OM sin duda a fortalece e cuadro legal di Aruba. Sinembargo, a pesar di e exitonan aki, un preocupacion persistente ta keda: e potencial influencia di politica riba e operacionnan di OM. Esaki ta lanta un pregunta peligroso tocante e integridad y independencia di e sistema di husticia di Aruba.

E logronan notabel di OM den e tereno di investigacionnan criminal ta admirabel. For di aumenta su capacidad pa persigui casonan di violencia domestico, ladronicia, y ofensanan di trafico, te na implementa exitosamente e Afpakteam pa confisca propiedadnan criminal, OM a demostra cu e ta serio tocante combati criminalidad. E Afpakteam, en particular, a hunga un rol instrumental den confisca rikesa obteni ilegalmente, contribuyendo miyones n'e Criminaliteitsfonds, cu ta financia esfuersonan di prevencion di crimen. E exitonan aki ta un testimonio di e compromiso di OM pa mehora siguridad publico y tene malechornan responsabel.

Riba un escala mas amplio, OM tambe a haci avancenan den atende crimen transfronteriso manera narcotrafico, contrabando di hende, y posesion ilegal di arma. Colaboracion cu autoridadnan policial internacional a hiba na extradicion exitoso y e desmantelacion di rednan criminal. E accionnan aki no solamente ta demostra e capacidad di OM pa maneha casonan compleho, pero tambe ta refleha su rol den esfuersonan di husticia global. Sinembargo, a pesar di e exitonan aki, preguntanan ta keda tocante e habilidad di OM pa mantene independencia den cara di presionnan politico creciente.

Mientras cu e modernisacion di OM - manera e implementacion di e sistema PRIEM pa maneho di caso mas eficiente - ta significante, e pregunta mas amplio ta si e avancenan aki a bin cu un costo. E sistema di berdad a trece transparencia y eficiencia hopi necesario n'e sistema di husticia di Aruba, permitiendo miho control y monitoreo di casonan. Sinembargo, preocupacionnan tocante e influencia politico riba nombramento y decisionnan clave dentro di OM a lanta alarma. Den e ultimo shete añanan, tabatin rumornan sugeriendo cu cierto casonan di alto perfil a wordo sea acelera of retrasa basa riba motivacion politico. Esaki ta lanta un preocupacion fundamental: si OM ta wordo influencia pa actornan politico, e por ta realmente independiente den su buskeda pa husticia?

Un di e logronan di cual OM ta mas orguyoso ta su iniciativa di intervencion social, e Veiligheidshuis (Cas di Siguridad). Door di trece hunto autoridadnan policial, servicionan social, y proveedornan di cuido medico, OM a adopta un enfoke holistico pa prevencion di crimen y reduccion di recidismo. E Veiligheidshuis a logra exito midibel den atende problemanan social compleho, manera violencia domestico y abuso di mucha. Sinembargo, hasta e iniciativa positivo aki no ta immuun na critica. Si actornan politico ta haya demasiado influencia riba e agenda di OM, tin un riesgo cu programanan social por wordo uza pa beneficio politico en bes di servicio publico genuino.

Openbaar Ministerie di Aruba a haci progreso significante den e ultimo shete añanan den fortalece su cuadro legal, modernisa su operacionnan, y atende problemanan social clave. Su logronan ta innegabel, y OM a hunga un rol critico den mantene ley y orden riba e isla. Sinembargo, e sombra di interferencia politico ta keda presente riba e logronan aki. Si OM no por garantisa su independencia for di presionnan politico, e integridad di e sistema di husticia di Aruba por ta na riesgo. E preocupacion aki, si no wordo atendi, por mina e confiansa publico den un di e institutonan mas importante di e isla.

Segun CBS

5500 florin t'e minimo pa un famia di 4 persona por biba

OFICINA Central di Estadistica di Aruba e siman aki a saca e cifra pa loke t'e "bestaansminimum" pa luna di augustus cu ta tras di lomba. E "bestaansminimum" ta e nivel minimo di entrada cual ta wordo percibi cu ta necesario pa logra mantene un nivel di bida adecuado den un cierto pais.

Usualmente ta determina e "bestaansminimum" door di calcula e gasto di tur e recursonan esencial cu un adulto ta consumi den un luna of aña. Generalmente ta yama esaki e indice basico di necesidad, y e ta varia segun e prijs di cuminda, paña, vivienda, transporte y otro articulonan den e "canasta".

Escalanan di ekivalencia ta wordo uza pa ahusta e nivel minimo di entrada percibi pa hogarnan di diferente tamaño y composicion. E escala ta asigna un peso di 1.0 pa e prome adulto y 0.5 pa cada adulto adicional den e hogar (edad 16+) y un peso di 0.3 pa cada mucha (edad 0 15 aña). E "bestaansminimum" ta basa riba cifranan di e rapport "Bestaansminimum 2010" y ta actualisa esaki mensualmente pa cu inflacion uzando e CPI mensual.

E unidad di referencia den e rapport aki ta di un hogar cu ta consisti di dos (2) adulto y dos (2) mucha (edad 0-15 aña). Na augustus 2024 e 'bestaansminimum" mensual pa un hogar cu ta consisti di dos (2) adulto y dos (2) mucha (edad 0-15 aña) tabata Afl. 5,514 y ta mustra un subida di Afl. 150 compara cu augustus 2023 (Afl. 5,364) y ta causa principalmente door di subidanan di Afl. 60 y Afl. 48 den e sectornan di "Cuminda y bebida no alcoholico" y "Vivienda".

Na augustus 2024 e "bestaansminimum" mensual pa un hogar cu ta consisti di un solo adulto ta Afl. 2,626, cual ta representa un deficit di entrada di Afl 640, un caida di Afl. 21 compara cu e deficit observa un aña pasa (Afl. 647). E deficit aki ta e di dos mas halto registra den un periodo di seis (6) aña pa luna di augustus.

Tempo pa limpiesa:

Aparato gubernamental mester wordo investiga profundamente

E escandalo reciente na Sport Subsidie Aruba (SSA) a revela un realidad doloroso: tin un problema fundamental den e aparato gubernamental di Aruba.

Pa hopi aña caba tin rumor di corupcion y mal maneho, y e incidente aki ta confirma loke hopi hende a sospecha. Ta bisto cu un reforma profundo no por wordo posponi mas. Esaki ta un oportunidad pa evalua e sistema profundamente y implementa cambionan cu ta restaura e efectividad y confiansa den gobierno.

Un prome paso den e reforma aki mester ta un analisis di e tareanan principal. E analisis aki por yuda evalua e tarea y responsabilidad di gobierno y determina cua funcionnan ta necesario y cua por wordo ehecuta mas eficientemente. Pero e enfoke aki so no ta suficiente. Mester bin un investigacion grandi di henter e aparato gubernamental pa descubri unda e problemanan ta, y unda corupcion y ineficiencia por wordo elimina.

E situacion na SSA ta solamente un sintoma di un problema mucho mas grandi. E ta mustra cu tin un cultura den cual actonan malo a wordo tolera pa demasiado tempo. E situacion aki ta rekeri un auditoria transparente di e aparato gubernamental, den cual tanto expertonan interno como externo ta wordo involucra. E meta no ta solamente pa aumenta eficiencia, pero tambe pa restaura e confiansa di e ciudadano den gobierno. Door di no laga e incidente aki pasa sin haci nada, Aruba por crea un aparato gubernamental mas fuerte y cu ta funciona miho.

Naturalmente, un reforma grandi lo no ta sin su retonan. E ta rekeri tempo, recursonan, y e kibramento di structuranan bieu cu ta profundamente hancra. Sinembargo, ta bisto cu e reforma aki ta necesario.
Un gobierno cu ta traha transparentemente y eficientemente por ta un catalisado pa crecemento economico y un distribucion mas husto di recursonan bou di e poblacion. E lo no solamente mehora e calidad di e maneho gubernamental, pero tambe promove e prosperidad di e pais.

E tempo pa tuma accion ta awor. E sucesonan na SSA a mustra cu tin hopi trabou pa haci, pero tambe cu tin un oportunidad pa un comienso nobo. Door di reforma e sistema y clarifica responsabilidad, gobierno por hunga un rol importante den e futuro di Aruba y e prosperidad di e isla.

Un preocupacion creciente

Coremento peligroso riba caya

PA decadanan caba, Aruba a presencia chauffeurnan pasando cu velocidad halto den cayanan manera Boulevard y Barcadera. Den pasado, no tabata inusual pa mira chauffeurnan pasando e limite di velocidad, y hopi hende por admiti di a core un poco duro di mas de bes en cuando. Sinembargo, e situacion awe a escala den un problema significante. Cu mas di 80,000 auto awor riba e isla, coremento imprudente a bira cada bes mas peligroso, poniendo bida di hende inocente na riesgo.

Den añanan anterior, e volumen di trafico mas abou tabata nifica cu mientras coremento cu velocidad halto tabata ainda riesgoso, e potencial pa accidentenan tabata mucho mas abou. Awe, e cayanan ta yen, y coremento na velocidad halto no ta solamente iresponsabel pero increiblemente peligroso. Chauffeurnan cu ta zigzag den trafico na velocidad excesivo ta pone bida di famianan, muchanan, y otro automobilistanan na peliger. No ta djis trata di kibra ley; ta trata di e menasa serio cu e comportacion aki ta forma pa siguridad publico. Ta alarmante pa mira autonan core cu velocidad den areanan densamente pobla, ignorando abiertamente leynan di trafico y poniendo tur hende rond di nan na peliger. E comportacion imprudente aki a contribui na un aumento den accidentenan di trafico, hopi cu resultadonan tragico. E cayanan smal di Aruba y e aumento di trafico ta haci'e mas importante cu nunca pa chauffeurnan sigui e limitenan di velocidad y core responsablemente.

Como respuesta n'e problema creciente aki, AWEMainta a bira un defensor fuerte p'e introduccion di dash cam den vehiculonan. E dispositivonan aki por sirbi como evidencia valioso den violacionnan di trafico y accidentenan, brindando grabacion cla di incidentenan di maneho peligroso. Mas leu cu esey, e conocemento cu nan accionnan por wordo graba por actua como un disuasivo inmediato pa chauffeurnan imprudente. Sa cu tin dash cam presente por pone chauffeurnan pensa dos biaha prome cu nan participa den comportacion riesgoso riba caminda.

Mientras e poblacion y trafico di Aruba ta sigui aumenta, ta crucial cu nos atende e habitonan di coremento imprudente aki. Implementa dash cam ta djis un di e hopi pasonan necesario pa sigura siguridad riba caminda pa tur hende. E responsabilidad ta cay riba tur chauffeur pa proteha no solamente nan mes pero henter e comunidad. Ta tempo pa baha velocidad, obedece leynan di trafico, y haci e camindanan di Aruba mas sigur pa tur hende.

Ministerio Publico a logra baha e cantidad di casonan bieu pendiente den aña 2023

DEN e relato anual di Ministerio Publico por lesa diferente dato di e trabou haci den aña 2023. A papia di e cantidad di casonan di violencia, pero tambe casonan cu no a bay dilanti of a trata nan den sistema pafo di Corte.

Diferente caso a bay di un TOM Zitting (Transactie Openbaar Ministerie). Ademas cu un sesion asina ta bentahoso pa e sospechoso pasobra un sepot condicional no ta forma un obstaculo pa haya un declaracion di bon conducta, di e forma aki tambe ta pone menos presion riba e capacidad di sesion den Corte. Ta evita asina acumulacion di casonan.

Por lesa cu den aña 2022 a invita mas sospechoso pa un TOM-zitting, 386 di cual 272 a presenta. Den aña 2023 e cantidad di sospechosonan cu a haya e invitacion aki a baha cu 11%, mientras cu e cantidad di personanan cu no a acudi a subi cu 145%.

A crea tambe ultimo añanan un TOM-Zitting di Manehando Bao di Influencia (MBI) 2023. Esaki ta un sesion special pa e sospechosonan cu a wordo yama pa motibo cu nan a maneha bou influencia di alcohol. Bou guia di Reclassering a ofrece un programa special na un total di 146 chauffeur burachi. E castigo aki tin como meta pa influencia e comportacion di un chauffeur, esun di maneha bou influencia, y evita cu ta bolbe comete e eror. Na aña 2022 a yama 226 sospechoso pa un sesion di MBI di cual 133 a presenta. Esnan cu no a presenta a haya un citacion.

A baha casonan pendiente

Den e aña tras di lomba, Ministerio Publico a cuminsa pa reduci e cantidad di casonan penal door di laga preparacion di e casonan door di fiscalnan stagiairenan. Esaki a yuda cu den aña 2022 a hiba mas sospechoso liber dilanti y e cantidad di e grupo aki den aña 2023 a bira menos. Aña pasa tambe a haci uzo di e stagiairenan. Un problema cu tabatin ta e cantidad di casonan di detenidonan cu tabata pendiente pa bay dilanti mesa berde. OM hunto cu Corte a crea loke nan ta yama un "verkeerstoren", cu representante di cada un di e instancianan aki den e comision. Hunto nan a traha riba un miho planning di e casonan di detenidonan, teniendo cuenta cu e terminonan legal den cual e casonan aki mester bini dilanti, y naturalmente e fechanan cu tin disponibel den e agenda pa trata e casonan.

Asina por a tuma nota cu den aña 2022 riba diahuebs tabatin 713 persona cita cu a bay dilanti (cu no ta deteni) y aña pasa 521 persona a presenta den e sesionnan di diahuebs. Pa loke t'esnan deteni, den aña 2022 tabatin 199 acusado hiba dilanti y aña pasa e tabata 194.

Casonan cu a seponeer

A tuma nota cu ta basta caso di añanan 2022 y 2023 a wordo geseponeer. E cifranan a mustra cu di aña 2022 e tabata 7351 infraccionnan cu a seponeer incondicionalmente mientras cu esnan di aña pasa tabata 427; den casonan di delitonan di aña 2022, a seponeer 2569 caso mientras di aña pasa e tabata 1318 delitonan cu a seponeer incondicionalmente.

Casonan cu a seponeer condicionalmente tabata 556 di aña 2022 y 545 di aña pasa.

E codigonan di sepot mas uza pa seponeer casonan tabata lo siguiente.

1) Sepot 43: Esaki ta encera cu aunke e sucedido no a "verjaar", el a sosode asina hopi tempo pasa cu persecucion penal no ta sirbi su meta mas.

2) Sepot 2: esaki ta nifica cu no tin prueba suficiente prueba, of e prueba no ta uzabel of convincente.

3) Sepot 52: Esaki ta nifica cu e lesion of daño cu e sospechoso mes a sufri, of otro medida tuma door di gobierno ya caba tabata suficiente castigo; persecucion penal ta contribui poco na esaki.

Ultimo aña e delitonan contra bida a bin ta menos. Na aña 2022 tabatin 3 caso y aña pasa 4. Di e cuater casonan cu tabatin aña pasa, cu morto envolvi, den un caso e investigacion ta andando; den un caso mester hiba e sospechosonan dilanti ainda y a seponeer un otro caso pasobra e sospechoso mientrastanto a fayece. Den un caso a condena e sospechoso na 13 aña di castigo di prizon pa mata. E sospechoso a apela e sentencia. E complice den esaki a wordo declara liber. Un cifra alarmante ta e cantidad di armanan di candela cu a confisca, aunke cu e cifra di aña pasa tabata menos cu na 2022. Aña pasa a confisca 31 arma di candela.

E unidad di narcotica tambe a traha intensivamente pa ataca e negoshi local di droga ilegal. E diferente operacionnan a conduci na cantidad di droga confisca pero tambe placa, arma y municion. A detene en total 251 sospechoso den 49 investigacion.

A confisca y destrui:

15.530,274 kilo cocaina;
3.056,413 kilo di marihuana;
465 mata di marihuana y 163 simia di marihuana;
958,30 gram MDMA y 5334 pildo XTC.
Banda di esey a confisca 11.830,45 florin; 8.560 dollar y 820 €.

Fundacion BOB Aruba ta cambia di nomber pa Fundacion ABO

Y ta amplia su programanan di screening

BOB Aruba, e fundacion cu ta conduci e Programa National di Screening di Pecho ta anuncia cu orguyo, su nomber nobo: Fundacion ABO, esta Stichting Aruba Bevolkingsonderzoek. E cambio den nomber ta refleha e expansion di su mision y programanan di deteccion.

Ademas di e programa, ya conoci pa cancer di pecho, Fundacion ABO tambe lo ofrece den e proximo aña, un programa di screening pa boca di matriz (BOCA) y cancer di tripa (CORESA).
BOCA ta nifica BevolkingsOnderzoek Cervix Aruba. CORESA cu ta nifica Colorrectal Screening Aruba, a ser funda originalmente door di tres pionero, dr. Franca, dr. Ho-Kang-You y dr. Smit, awo ta ser reintroduci como e nomber oficial di e programa di deteccion di cancer di tripa.

"E cambio di nomber y expansion ta subraya e compromiso cu salud di nos comunidad completo", sra. Janice Ho-Kang-You - Arends, presidente di e Hunta di Supervision di Fundacion ABO a elabora. *"Cu nos socionan, nos ta enfoca tur esfuerso na mehoracion di calidad di bida danki na deteccion na tempo".*

E paso aki ta posibel, danki na colaboracion cu socionan manera hospital HOH, UO-AZV, DVG y socionan tecnico manera Medical Phit, ITP Caribbean, Eclectic Advisory y RADventure y sin lubida di menciona nos socio den calidad LRCB.

Tocante Fundacion ABO

Fundacion ABO, anteriormente yama Fundacion BOB Aruba, ta comprometi na e deteccion na tempo di cancer di pecho, cancer di boca di matriz y cancer di tripa na Aruba. Desde 2016, e fundacion a realisa mas di 43 mil screening y ta continua traha pa un futuro mas saludabel pa e comunidad di Aruba.

Actualmente, e fundacion ta ocupa cu e ultimo preparacionnan pa e inicio oficial di e programanan nobo di deteccion pa asina por cuminsa screening den e di dos trimester di 2025.

Nos ta determina pa organisa tur cos cuidadosamente pa e programanan funciona di un manera mas optimal posibel. Nos lo tene pueblo bon informa tocante e rekisitonan di cada programa y tambe con por registra pa por participa cu e programanan di screening. Keda pendiente pa mas informacion actualisa pa ta bon prepara ora e momento yega cu e servicionan aki ta disponibel pa nos comunidad.

Pa mas informacion, por sigui Fundacion ABO riba rednan social conoci.

E reto di partidonan chikito:

RED, CURPA, HTC y esnan recien yega den eleccion 2024

ELECCION 2024 na Aruba ta priminti di bira un campo di bataya emocionante y competitivo, cu partidonan estableci y participantenan nobo competiendo p'e fabor di e votadonan. Mientras partidonan mas chikito manera RED, CURPA y HTC ta tratando di laga nan marca despues di un intento fayido anterior, esnan recien yega manera FUTURO, LpR, PDP, PPA y MIA ta enfrenta e reto di prueba nan mes den un panorama politico altamente fragmenta.

E regreso di RED, CURPA y HTC

Den eleccion 2021, RED, CURPA y HTC no a logra asiento, pero nan no a entrega. RED, dirigi pa Ricardo Croes, a logra genera atencion rond di e tema di canabis medicinal na 2017. Sinembargo, no ta cla si e tema aki ta keda suficientemente poderoso pa atrae votadonan na 2024. Aunke RED t'e mas grandi di e tres partidonan aki, Croes mester arma un campaña renoba y vigoroso pa tin e chens di gana un asiento.

CURPA, lidera pa Eric Ras, ta basa riba un mensahe Cristian y etico. Aunke un gran parti di e poblacion di Aruba ta creyente, CURPA ta parce di tin dificultad pa liga votadonan religioso. Esaki ta pasobra hopi votado Cristian y Catolico hopi biaha ta spera cu otro partidonan politico lo adopta nan creencia. CURPA ta wordo confronta asina cu un paradox: a pesar di comparti e mesun balornan cu gran parti di e poblacion, ta parce dificil pa obtene apoyo politico basa solamente ariba e normanan aki.

HTC, cu a participa pa prome biaha na 2021, a posiciona su mes n'e momento ey como un partido di protesta contra e sistema politico estableci. Mientras cu e mensahe aki a resona entre e votadonan decepciona n'e momento ey, ta birando dificil pa HTC keda relevante sin un mensahe cla y renoba. E partido lo mester redefini su mes pa tin chens di haya algo di voto.

E contendiente mayor: PPA

Ademas di e partidonan aki, e Partido Patriotico Arubano (PPA) ta merece atencion special. PPA, dirigi pa Otmar Oduber, tin un historia largo den politica di Aruba y a hunga un rol importante den e prome añanan di e industria di turismo. Despues di un periodo di ausencia, PPA ta tratando di gana un puesto atrobe na 2024. Cu Oduber na mando, tin hopi expectativa cu PPA por recupera su forsa anterior.

Esnan recien yega n'e lucha electoral: FUTURO, LPR, PDP y MIA

E eleccion di 2024 tambe ta trece cuater partido nobo n'e campo di wega politico: FUTURO, LPR, PDP y MIA.

FUTURO, lidera pa Gerlien Croes, tin hopi expectativa rond di dje. Croes a ricibi mas cu 1.900 voto durante e eleccion anterior ora e tabata miembro di AVP. Awor cu e ta su so, e mester uza su experiencia pa convence e votadonan y reuni un partido fuerte tras di dje.

LpR, dirigi pa Ryçond Santos do Nascimento, ta conoci pa su posicionnan habri. Su declaracionnan audaz a gana siguidonan leal, pero su estilo controversial tambe por complica posibel colaboracion. Lo ta un reto pa LpR haya partnernan di coalicion y keda politicamente relevante.

PDP, funda door di Leonardo Figaroa despues di su salida di Accion 21, ta un partido cu principionan cla. Sinembargo, e posicionnan duro di Figaroa no lo hib'e automaticamente na victoria. E exito di PDP lo depende di su capacidad pa reuni un team fuerte y convence e votadonan di su vision.

MIA tin e reto mas dificil su dilanti. Aunke e partido ta comprometi cu e Historia Indigena di Aruba, lo ta dificil pa gana un asiento solamente cu e tema aki. MIA lo mester traha riba un mensahe mas amplio pa atrae un audiencia mas amplio.

Eleccion 2024 na Aruba ta priminti di bira un bataya entre partidonan estableci, actornan mas chikito y esnan recien yega pero ambicioso. Mientras RED, CURPA y HTC ta sigui lucha pa mantene nan relevancia politico, esnan recien yega manera FUTURO y PPA ta cla pa duna bataya. E partidonan nobo LpR, PDP y MIA tin hopi pa demostra, y nan exito lo depende di nan capacidad pa forma teamnan fuerte y transmiti mensahenan persuasivo na votadonan. Sin duda, e eleccion lo ta un reto emocionante pa tur partido envolvi, y e panorama politico di Aruba por cambia drasticamente.

China su submarino nuclear mas nobo a sink

E afan di China pa dominio naval a sufri un contratiempo grandi despues cu un di su submarinonan nuclear mas nobo, parti di e clase Zhou avansa, a sink den un waf mas prome e aña aki. Oficialnan Mericano a confirma cu e embarcacion a bay abou na Mei of Juni n'e waf di Wuchang cerca di Wuhan, e mesun ciudad unda e pandemia di COVID-19 a surgi prome. E gobierno Chines no a haci ningun reconocimento publico di e incidente, tratando di tene secreto.
Imagennan di satelite inicialmente a revela iregularidad den actividad n'e waf.

Notablemente, gruanan flotante a wordo observa moviendo rond di e sitio, cu a lanta sospechonan entre expertonan manera Thomas Shugart, un ex-oficial di submarino Mericano, kende a nota e actividad inusual riba medionan social. Despues a wordo confirma cu e submarino nuclear a sink mientras e tabata mara na un pier.

E incidente a provoca preocupacion significante tocante e competencia y transparencia di e Ehercito di Liberacion di Pueblo di China (PLA). Expertonan, incluyendo oficialnan di defensa Mericano, a lanta preguntanan tocante standard

di entrenamento, calidad di ekipo, y e responsabilidad interno di e ehercito Chines, specialmente mirando e historia di PLA di corupcion den su industria di defensa. E falta di informacion tocante daño ambiental potencial, manera leak di radiacion, tambe a alimenta preocupacionnan.

E submarino, cu desde e tempo ey a wordo rescata, ta spera di pasa den reparacionnan largo prome cu e por ta operacional atrobe. E retraso aki probablemente ta stroba e plannan di China pa expande su flota di submarino nuclear, un componente clave di su strategia mas amplio pa reta e supremacia naval Mericano den e region. China actualmente tin un flota di seis submarino di misil balistico nuclear, seis submarino di atake nuclear, y 48 submarino di atake diesel, cu ambicionnan pa aumenta e cifranan aki pa 2035.

Mientras cu e embahada di China na Washington a abstene di comenta riba e asunto, oficialnan Mericano ta mira e incidente como un golpi serio n'e aspiracionnan maritimo di China. E perdida di e submarino di clase Zhou no solamente ta interumpi e cronograma di China pa expande su capacidadnan naval, pero tambe ta lanta preocupacionnan mas amplio tocante e disponibilidad operacional y supervision di e ehercito.

E incidente aki por tin efectonan duradero riba e meta di China pa logra superioridad maritimo, specialmente den regionnan critico manera e Lama di Sur di China y e awanan rond di Taiwan, unda tensionnan cu Merca ta keda halto.

Netanyahu ta distancia su mes for di e

Proposicion di un cese di candela lidera pa Merca pa Lebanon

PROME Minister Israeli, Benjamin Netanyahu, a retira for di un acuerdo priva cu e administracion Biden tocante un cese di candela proponi pa 21 dia entre Israel y Lebanon. E iniciativa di cese di candela, apoya pa Merca, Francia y otro aliadonan internacional, a wordo presenta pa reduci e escala di e conflicto cu ta tumando luga entre e forsanan Israeli y e militantenan di Hezbollah. Sinembargo, e cambio di postura di Netanyahu a aumenta e tension cu Washington y a provoca un debate den su propio gobierno.

Administracion Biden a cuminsa discusion extenso cu Netanyahu y su conseheronan cercano, cu a conduci nan na kere cu Israel tabata di acuerdo cu e proposicion. Oficialnan Mericano, incluyendo vocero di Cas Blanco, John Kirby, a confirma cu e plan a wordo desaroya cu contribucion y conocemento Israeli. Kirby a expresa confusion den e oposicion repentino di Netanyahu, afirmando cu Israel tabata envolvi den tur etapa di e proceso di negociacion.

E cambio den posicion di Netanyahu ta parce di ta un respuesta n'e presion politico importante di e ministernan derechista di su gobierno, como tambe n'e critica di lidernan di oposicion Israeli. Miembronan di e gabinete ultranacionalista manera Bezalel Smotrich y Itamar Ben-Gvir a opone abiertamente n'e 'ceasefire' y a menasa cu nan lo a interumpi e coalicion si e wordo aproba. Mientras Netanyahu tabata biaha pa New York pa asisti n'e Asamblea General di UN, el a enfatisa cu e maneho actual di Israel ta enfoca riba accion militar continuo contra Hezbollah.

N'e tereno, e combatimento ta sigui intensifica, cu Hezbollah mandando mas di 100 raket y drone contra obhetivo Israeli. Israel, na su turno, a realisa varios atake aereo na Beirut, incluyendo atake cu supuestamente a mata comandantenan halto di Hezbollah. Cu mas di 700 victima den Lebanon, incluyendo hopi civil, e situacion ta keda volatil.

A pesar di declaracionnan di Netanyahu, e

administracion Biden no a renuncia n'e iniciativa di cese di candela. Ta spera cu e combersacionnan na New York entre e Secretario di Estado di Merc, Antony Blinken, y funcionarionan Israeli lo sigui. Embahador Mericano na Israel, Jack Lew, a reitera e necesidad di un cese di candela pa reestablece siguridad y permiti ciudadanonan desplasa pa bolbe nan cas.

E siguiente dianan lo revela si diplomacia of accion militar continuo lo forma e resultado di e conflicto cu ta tumando luga.

Boom di datacenter na Mexico ta lanta preocupacion

Tocante uzo di awa y energia

E estado Querétaro di Mexico a bira un centro p'e industria di datacenter den pleno desaroyo, atrayendo gigantenan tecnologico manera Amazon, Microsoft, y Google, cu ta invertiendo miyones den e region. Sinembargo, mientras cu e industria ta priminti crecemento economico y trabaonan high-tech, hopi local ta lantando preocupacion tocante su impacto riba e recursonan di awa y electricidad ya caba limita. E debate ta intensifica mientras e region ta experencia un di su pio secura den decadanan, y e futuro di su infrastructura ta incierto.

Expansion di Datacenter y Promesa Economico

Querétaro a posiciona su mes como un centro high-tech na Mexico, atrayendo inversionnan significante for di compañianan grandi. Cu Amazon primintiendo $5 biyon y Google y Microsoft tambe estableciendo operacionnan, e region ta experenciando un boom di construccion y e creacion di un cantidad limita di trabaonan bon paga. Segun Marco Del Prete, Minister di Desaroyo Sostenibel di Querétaro, e estado awor ta "den bista di mundo." E Asociacion Mexicano di Datacenter ta calcula cu e cantidad actual di proyectonan di datacenter ta suma na 600 megawatt (MW) di capacidad, un salto enorme for di e 160MW existente.

Presion riba Recursonan di Awa

A pesar di e beneficionan economico, e expansion rapido di datacenter ta presenta desafionan significante p'e suministro di awa di Querétaro. E acuiferonan subteraneo di e estado ta bou di stress pa decadanan, y e construccion di

e Acueducto II na 2011 pa suministra awa for di areanan rural no tabata suficiente pa satisface e demanda creciente. Comunidadnan manera Maconí, situa riba e caminda di Acueducto II, a wordo particularmente afecta, cu algun residente ta depende di truck of burico pa entrega awa mientras cu fuentenan ta seca. E gobierno local ta enfrentando acusacionnan di priorisa necesidadnan di awa industrial riba e bienestar di su ciudadanonan.

Demanda di Electricidad y Preocupacionnan Ambiental

Mas aleu di awa, e demanda di electricidad di datacenter tambe ta un motibo di preocupacion. Cada datacenter di 1MW ta rekeri cantidadnan masivo di energia pa alimenta su server y sistemanan di friamento. Aunke companianan manera Equinix ta afirma cu nan operacionnan ta responsabel pa medio ambiente, cu algun datacenter ta emplea sistemanan di friamento di awa di circuito cera, e solucionnan aki hopi biaha ta aumenta consumo di energia. Cu 77% di e electricidad di Mexico genera for di combustibel fosil, e impacto ambiental ta keda significante, specialmente den un region cu ya caba ta experenciando interupcionnan di coriente.

Falta di Transparencia

Un otro problema grandi t'e falta di transparencia relaciona cu e consumo di awa y energia di e datacenternan aki. Na Europa, regulacionnan nobo pronto lo rekeri datacenternan pa divulga nan uzo di recurso, pero na Mexico, no ta existi regulacionnan asina. Politiconan local, manera Gilberto Herrera di e partido Morena, ta pidiendo pa mayor transparencia y ta cuestionando si e beneficionan di e boom di datacenter realmente ta supera e costonan.

Mientras cu e industria di datacenter ta priminti crecemento economico pa Querétaro, e ta lanta preocupacionnan serio tocante sostenibilidad y e impacto a largo plaso riba recursonan local. Sin regulacionnan cla y mayor transparencia, e region ta core risico di exacerba su desafionan existente di awa y energia, potencialmente lagando su ciudadanonan carga e costonan.

Despues di divulgacion di Presidente Petro

Colombia suspendi pa grupo anti-labamento di placa

COLOMBIA a wordo suspendi for di e Grupo Egmont, un organisacion global anti-labamento di placa, despues cu Presidente Gustavo Petro a revela publicamente informacion confidencial obteni for di e grupo. E decision aki, anuncia dialuna, ta corta Colombia for di e plataforma di intercambio di informacion sigur di Grupo Egmont, uza pa 177 pais miembro pa combati crimen financiero. E suspension ta spera di keda na vigor mientras e organisacion ta investiga e situacion mas aleu.

E controversia a cuminsa na principio di September ora Petro a divulga datonan sensitivo durante un discurso televisa. E informacion, obteni for di e Grupo Egmont, a alega cu na 2021, e gobierno Colombiano bao di ex-Presidente Iván Duque a paga $11 miyon na un compania Israeli p'e spyware Pegasus. Pegasus ta un software di vigilancia sofistica cu por monitor actividadnan di telefon, incluyendo acceso na camara y microfon. Petro a afirma cu e spyware a wordo uza pa spiona activista y oponentenan politico, incluyendo su mes, durante e presidencia di Duque. E acusacionnan aki a wordo nenga pa oficialnan di e administracion di Duque.

E revelacion di e informacion aki a provoca preocupacion, ya cu Pegasus a wordo critica ampliamente pa wordo uza pa varios gobierno pa target activistanan di derechonan humano, periodistanan, y politiconan. Segun un rapport di 2021 di Amnesty International, e spyware a wordo conecta cu esfuersonan di vigilancia cu ta afecta mas di 50,000 individuo mundialmente.

E suspension for di e Grupo Egmont ta wordo considera un contratiempo significante p'e esfuersonan di Colombia den combati labamento di placa y rastreo di transaccionnan financiero ilegal. Analistanan ta adverti cu e capacidad di e nacion pa detecta y lucha contra crimen financiero, incluyendo esnan liga na traficacion di droga y otro organisacionnan criminal, a wordo debilita p'e desaroyo aki.

A pesar di e preocupacionnan aki, Presidente Petro a defende su decision pa desclasifica e informacion sensitivo, declarando cu e tabata den e interes di transparencia nacional. Den un post riba medionan social, el a remarca, *"Esaki t'e prijs di berdad,"* afirmando cu Colombianonan merece di sa tocante e accionnan di e administracion anterior relaciona cu e adkisicion y uzo di Pegasus.

Mientras cu e Grupo Egmont ta investiga, Colombia ta keda sin acceso na intercambio di inteligencia global vital, un golpi na su aparato di siguridad mientras e ta sigui combati crimen organisa.

DEPORTE

DEPORTE@AWEMAINTA.COM

12 aña despues di London 2012

Shannon Rowbury lo ricibi medaya di brons Olimpico

SHANNON Rowbury finalmente ta cla pa ricibi un medaya di brons Olimpico di e Weganan di London 2012, 12 aña despues di a crusa e liña di meta. Inicialmente terminando na di seis luga den e final di 1,500 meter femenino, Rowbury awor lo wordo eleva na di tres debi n'e descualificacion di varios competido pa ofensanan di doping. Esaki ta haci Rowbury e prome muhe Mericano pa gana un medaya di 1,500m na Olimpiada.

E careda di London tabata un punto di cambio pa Rowbury. Competi dilanti di un multitud electrico tabata un punto culminante di su carera, pero mientras detayenan di doping entre su competidonan a surgi, e careda a bira sinonimo di scandal. E final awor ta conoci como un di esnan "mas sushi" den historia di atletismo, cu cinco atleta, incluyendo e ganadonan original di medaya di oro y plata, Aslı Çakır Alptekin y Gamze Bulut di Turkia, descualifica pa doping.

E ultimo descualificacion a bin e luna aki ora e Corte di Arbitrahe pa Deporte (CAS) a duna e coredo Ruso Tatyana Tomashova un prohibicion di doping di 10 aña. Cu e resultadonan di Tomashova for di juni 2012 te januari 2015 descualifica, Rowbury ta move den e posicion di medaya di brons.

E reaccion di Rowbury n'e noticia tabata emocional. E ta corda di tabata "tembla" ora el a lesa e declaracion di CAS, liberando "12 aña di dolor" den lagrima. *"Atletanan den nos posicion ta hopi den scuridad,"* el a bisa CNN Sport. E reconocimento ta un alivio largamente spera despues di casi perde speransa cu husticia lo yega algun dia.

E carera di Rowbury ta conta cu cinco campeonato mundial y tres Wega Olimpico (Beijing 2008, London 2012, Rio 2016). A pesar di su exitonan, el a lucha cu e realidad di doping den su deporte, yamando e "e parti mas doloroso." E competencia inhusto a pisa hopi riba dje, contribuyendo na su retiro na 2018.

Incluso despues di a retira, e dolor di e scandalnan di doping a persisti. Rowbury no por a wak e Weganan Olimpico di Tokyo 2021, sintiendo ainda desilusiona. Trahando como un analista n'e Weganan di Paris a dune algun speransa, notando loke a parce di ta un era mas limpi den atletismo.

Awor 40, Rowbury ta spera di posiblemente ricibi su medaya n'e Weganan Olimpico di Los Angeles 2028. Mientras tanto, e ta rebibando su amor pa coremento, entrenando pa su prome marathon na New York. Redescubri e deporte riba su propio terminonan a cura, permitiend'e conecta cu e alegria y comunidad cu coremento un biaha a trece.

Gennady Golovkin nombra como presidente di Comision Olimpico di World Boxing

WORLD Boxing a haci un paso significante door di nombra e ex-campeon mundial di peso mediano Gennady Golovkin como e presidente di su Comision Olimpico recien estableci. E decision aki ta parti di e esfuerso di e organisacion pa establece su mes como e federacion internacional reconoci pa e deporte di boxeo. E anuncio ta sigui e decision di e Comite Olimpico Internacional (IOC) pa kita e reconocimento di e Asociacion Internacional di Boxeo (IBA) na 2023. Golovkin, conoci pa su carera legendario den ring, awor ta enfrenta e tarea di yuda World Boxing recupera reconocimento Olimpico prome cu e Weganan di Los Angeles 2028.

Golovkin, kende a gana un medaya di plata na e Weganan Olimpico di Atenas 2004, ta hopi adecua pa e rol. Su experiencia, tanto como un ex-Olimpico y un boxeador profesional exitoso, ta agrega credibilidad na e mision di World Boxing. Mas prome e aña aki, Golovkin a wordo nombra presidente di e Comite Olimpico Nacional di Kazakhstan, fortaleciendo ainda mas su lasonan cu e movemento Olimpico.

Den un declaracion publica pa World Boxing, Golovkin a enfatisa su compromiso pa preserva boxeo como un deporte Olimpico. “*Mescos cu pa henter e mundo di deporte, ta importante pa preserva boxeo como un deporte Olimpico, y esaki lo ta mi prioridad principal,*” Golovkin a bisa. El a expresa confiansa cu su experiencia como un atleta lo yuda impulsa mehoracion sistemico den e organisacion, notando cu colaboracion cu e IOC riba asuntonan manera honestidad, husticia, y transparencia lo ta clave den restaura e deporte na e programa Olimpico.

World Boxing a wordo lansa na 2023 y actualmente tin 44 nacion miembro. E organisacion ta busca pa yena e bashi laga pa IBA, cu a wordo kita for di reconocimento Olimpico debi na preocupacionnan di gobernacion y financiero. E eliminacion di IBA a laga e luga di boxeo na e Weganan Olimpico di Los Angeles 2028 den peliger. E rol nobo di Golovkin lo implica colaboracion estrecho cu e IOC y otro stakeholders pa garantisa e regreso di boxeo na e programa Olimpico.

Ademas di e nombramento di Golovkin, World Boxing ta planea agrega mas miembro na e Comision Olimpico pa garantisa cu e ta refleha e diversidad y alcance global di e comunidad di boxeo. E metanan principal di e comision ta inclui trece nacionnan miembro nobo, garantisa stabilidad financiero, y gana e reconocimento formal di IOC como e organo rector di boxeo.
Cu Golovkin na timon, World Boxing ta spera di brinda e deporte un comienso nobo y un futuro mas fuerte den e Weganan Olimpico.

Relaciona cu futbol na Inglatera y Wales

Ofensanan di droga tras di aumento di 14% den arestonan

ARESTONAN relaciona cu futbol na Inglatera y Wales a aumenta cu 14% durante e temporada 2023-24, marcando un cambio den e enfoke di autoridadnan riba ofensanan relaciona cu droga na weganan. Segun e ultimo estadisticanan di Home Office, un total di 2,584 aresto relaciona cu futbol a wordo haci temporada pasa, compara cu 2,264 e aña anterior. E aumento aki ta wordo atribui principalmente na aumento den arestonan pa ofensanan di droga di clase A.

Aunke arestonan a aumenta, e cantidad di weganan na cual incidentenan a wordo raporta en realidad a baha cu 17%, cu 1,341 wega afecta compara cu e temporada anterior. Ordennan di prohibicion tambe a aumenta cu 34%, cu 2,172 orden di prohibicion activo na vigor na final di e temporada. Esaki ta destaca e enfoke proactivo di autoridadnan pa mantene siguridad na terenonan di futbol.

Mark Roberts, hefe di polis di futbol na Inglatera y Wales, a enfatisa cu e aumento den arestonan ta parti di un strategia policial mas enfoca. El a señala cu temporada pasa a mira cantidadnan record di asistencia di alrededor di 47 miyon persona na weganan domestico y internacional, y e gran mayoria di fanatico ta keda respetuoso di ley. Roberts a nota cu a pesar di algun desafio despues di pandemia, e cantidad di weganan afecta pa incidentenan relaciona cu futbol a cuminsa stabilisa, cu un disminucion di 12% den weganan raporta.

West Ham United a registra e cantidad mas halto di aresto pa di tres temporada consecutivo, cu 103 aresto, sigui pa Manchester City y Manchester United, ambos cu 88 aresto. E aumento den arestonan ta notabel den e top cinco divisionnan na Inglatera, sin ningun incidente raporta na weganan di futbol femenino. Autoridadnan a reafirma nan compromiso pa traha di cerca cu e Crown Prosecution Service pa garantisa responsabilidad pa esnan envolvi den actividadnan criminal na weganan.

E aumento aki den implementacion, particularmente rond di ofensanan di droga, ta refleha un tendencia mas amplio di desorden despues di pandemia. Mientras cu autoridadnan ta haciendo progreso den controla e problemanan aki, e aumento continuo den arestonan relaciona cu futbol ta mustra cu mas trabao ta necesario pa atende comportacion di fanatico y preocupacionnan di siguridad na eventonan deportivo di gran escala.

Dia Mundial di Turismo ta enfoca ariba un

Turismo responsabel y sostenibel cu ta beneficia futuro generacionnan

DIABIERNA mainta Minister di Turismo y Salud Publico sr. Dangui Oduber a celebra "Dia Mundial di Turismo" conhuntamente cu tur partner y profesionalnan cu ta traha den turismo. Minister Dangui a hiba algun palabra cu su reflexion di tur locual turismo ta significa pa nos isla.
Minister Dangui Oduber ta expresa cu turismo na Aruba no ta solamente stimula nos economia, pero tambe ta contribui di un manera significante na e bienestar social di Aruba.

E ingreso nan genera di turismo ta yuda directamente pa sostene sector nan importante manera cuido di salud y fondo di pensioen, sigurando cu nos ciudadanonan ambos den e industria y pafo tin acceso na beneficionan esencial y asina sigurando un futuro cu calidad di bida halto.

Minister Dangui su maneho ta basa ariba:
1. Trece e turista afluente y di calidad.
2.Crece Aruba cu un turismo sostenibel y responsabel.
3. Diversifica nos turismo innovando producto Aruba.
4. Haci inversionnan continuo den mehoracion di producto Aruba.

Minister Oduber ta reafirma su compromiso pa mantene su vision y accion nan pa haci Aruba su turismo sostenibel y responsabel. Hunto nos por traha pa preserva Aruba su bunita paisahenan, su tradicion y tur expresion cultural cu ta haci Aruba un destinacion realmente special. Door di adopta un maneho di turismo sostenibel, nos no solamente ta proteha nos isla pa generacionnan cu ta bin, pero tambe ta eleva calidad di bida pa tur hende cu ta biba ariba e dushi pida baranca aki.

Finalmente, Minister Dangui Oduber ta desea Aruba un dushi Dia di Turismo Mundial yena cu inspiracion y determinacion nan nobo pa hunto nos sigui hiba nos pilar di nos economia dilanti. Alabes, Minister Oduber kier gradici henter e ekipo di Aruba Tourism Authority (ATA) pa un mainta ameno y ta yama danki na tur cu ta labora den turismo, esaki no ta posibel sin boso hospitalidad y servicio cu ta brinda na nos bishitantenan.

Ban hunto sigui traha pa logra un turismo responsabel y sostenibel, pa nos henter isla por sigui prospera den un manera cu ta beneficia futuro generacionnan.

Exposicion di poster biahero di sclavitud

DIA 23 di September UNESCO Aruba den colaboracion cu nos partnernan: Unoca Aruba, Biblioteca Nacional, Archivo Nacional Aruba, EducationUSA Aruba,National Archaeological Museum Aruba, Unesco Caribbean & EduCampus Aruba tabata tin e honor di por inaugura e exhibicion ***"Travelling Poster Exhibition: Slavery. Ten True Stories of Dutch Colonial Slavery & Aruba's Stories"*** na Biblioteca Nacional na San Nicolas.

Na april di e aña aki e Caribbean Office di UNESCO na Jamaica a acerca UNESCO Aruba cu e propuesta pa organisa un version Arubano di e exhibicion menciona.

E exhibicion a pasa durante aña 2024 na diferente embahada y oficina regional di Nacionan UNI. Tambe na e biblioteca nacional di Trinidad & Tobago y Museo Tula na Corsou,

Cu cooperacion di partnernan di ministerio di Cultura y Educacion, nos a logra di traha un ruta interesante pa e exposicion, cu lo hiba nos di biblioteca Nacional pa UNESCO school Educampus Aruba, Museo Archeologico, Scol di Arte na San Nicolas y Archivo Nacional. Na cada parada e exposicion lo haya un toke diferente ya cu e lo ta den un otro setting, cu otro publico of cu un actividad adapta.

E exhibicion aki ta presenta un serie di 14 posters desaroya door di Rijksmuseum, conteniendo relatonan profundo y personal di e periodo di sclavitud colonial Hulandes, 10 storia personal, 3 poster introductorio y 1 mapa mundial y ta enrikece pa e publico di Aruba cu:

- **E film 'Francisca y Eugenio',** dirigi y produci door di sra. Rebecca Roos, cu ta conta e historia di Famia Ecury, un historia di resiliencia y perseverancia.
- **Un poster di esclavo 'Thomas'** basa riba informacion di archivo nacional. E poster ta conta un storia di resistencia;
- Y diferente bukinan riba e topico di sclavitud.

E exhibicion aki ta uno biahero, e lo ta den Biblioteca Nacional SN te cu 18 october y despues lo cambia di luga.

Un danki na UNESCO Office for the Caribbean na Jamaica pa cubri e gastonan di e printing di e posternan y na nos partnernan local EducationUSA, UNOCA, Archivo Nacional, Museo Archeologico Aruba, Biblioteca Nacional, Educampus Aruba y UNESCO Aruba pa tur trabou y sosten.

E esfuersonan aki ta refleha e compromiso di nos comunidad internacional y local pa reconoce y balora nos pasado y pa uza e conocemento aki pa construi un futuro inclusivo.

Entrante 30 september 2024

Peticion pa permiso pa organisacion di car show ta bay digital

DEPARTAMENTO di Aduana ta sigui modernisa y digitalisa su procesonan y su servicio na pueblo.

Como parti di esaki, ta informa cu entrante dialuna 30 di september 2024 tur peticion pa permiso pa organisa un car show lo sosode digital via e website di Aduana.

Simplemente, car dealers ta click riba e website di Aduana https://www.douane.aw/vergunningsprocedure-carshow/ y haci un peticion door di yena e aanvraagformulier y excelsheet.

Pa obtene un permiso pa organisa un car show mester tene na cuenta lo siguiente:
→ Mester manda e peticion dentro di 5 dia di trabou.
→ Ta importante pa inclui informacion completo di tur vehiculo manera e marca, model, aña di fabricacion, color, number di VIN y e documento di archivo.

Informacion incompleto of incorecto lo conduci na rechaso di e peticion y consecuentemente mester haci un peticion nobo.

Departamento di Aduana ta pidi tur car dealer pa tuma bon nota di e informacion comparti.
Pa mas informacion of pregunta por tuma contacto cu Aduana na 523-8888 of manda un e-mail na info@douane.aw

Tuma tempo pa bo mes

Weekend di cuido personal

UN weekend t'e momento perfecto pa duna bo mes cuido y recarga bo energia. Cuido personal ta importante pa mantene un balans na bida.

Aki tin algun idea pa disfruta un weekend di cuido pa bo bienestar fisico y mental:
Crea un rutina di mainta relahante: Lanta un tiki mas tempran, haci meditacion, of bebe un te cu trankilidad. Un start calmante por yuda bo mantene e dia sin stress.

Movemento y ehercicio: Bay haci un paseo, haci yoga, of baila den cas. Ehercicio ta stimula bo mente y curpa, duna bo energia y libera tension.

Desconecta di tecnologia: Pone bo telefon y computer na banda pa un rato y focus riba relahacion y presencia den momento.

Cuminda nutritivo: Prepara cuminda sano cu ta rico den vitamina. Disfruta di e proceso di cushina y come conscientemente.

Lesa of skirbi: Tuma tempo pa lesa un buki of skirbi den un journal pa drecha bo pensamento y clarifica bo mente.

Practica agradicimento: Reflecta riba e cosnan cu bo ta agradecido pa nan pa aumenta bo animo y felicita.

Disfruta di un weekend di cuido pa sinti bo renoba y cla p'e siman cu ta bini.

CORSOU

Caso di tiramento cu herido

WILLEMSTAD - Diahuebs 26 di september 2024 alrededor di 01.18'or, Central di Polis a dirigi unidadnan di polis pa Caya Boco, pa un caso di tiramento. For di investigacion cu polis a haci na e sitio, a compronde cu e victima tabata den un vehiculo hunto cu dos amigo, na momento cu nan a tuma nota di dos brommer cu a crusa nan dilanti.

Despues e chauffeur di e brommernan aki a haci señal cu nan pa para, keriendo cu ta nan conoci, siendo cu esaki no t'e caso. Na momento cu nan a para, un di e ocupantenan di brommer a cuminsa los tironan dirigi riba nan pa despues core bay.

Despues e victima y su amigonan a core bay for di e sitio y na un distancia el a ripara cu el a ricibi tiro na altura di su heup. Despues nan a continua directamente pa Sala di Emergencia di C.M.C. pa tratamento medico.

N'e sitio polis a haya y confisca algun cashi di bala.

BONEIRO

TUI ta instala prome stacion di carga pa transporte electrico na Boneiro

KRALENKIJK - For di e siman aki, a instala un stacion di carga TUI pa transporte electrico n'e tienda di TUI riba tereno di Chogogo Dive & Beach Resort. E stacion a keda pone oficialmente den uzo dia 26 di sèptèmber den presencia di Hans y Gertrude Schellevis (Chogogo Dive & Beach Resort Bonaire), Urni Rosalia (Dynaf) y Antoin Klein Hofmeijer (Head of TUI Dutch Caribbean).

E prome di un total di 10 stacion di carga cu e organisacion di biahe ta instalando na Boneiro hunto cu Dynaf. E prome stacion aki t'e siguiente paso den e proyecto cu TUI a cuminsa na fin di 2022, den cual lo instala un red di stacion di carga riba islanan ABC.

Aruba, Bonaire y Corsou ta destinacionnan importante pa TUI. Anualmente, hopi t'e bishitante cu ta disfruta di nan vakantie riba e islanan. E organisacion di biahe ta kere cu ta importante pa futuro generacion por sigui disfruta di e islanan. Ta p'esey, TUI ta inverti den iniciativanan local cu ta sostene durabilidad. Hunto cu Dynaf lo instala un red di 55 stacion di carga riba islanan ABC entre nan, 15 na Aruba, 10 na Boneiro y 30 na Corsou. Di e manera aki ta encurashá stuurmento di auto electrico y acelera e transicion pa transporte sostenibel.

Antion Klein Hofmeijer, Hefe di TUI Dutch Caribbean: *"TUI tin un laso fuerte cu Boneiro y nos ambicionnan di sostenibilidad ta bay man den man cu esnan di e isla. Mi ta contento cu nos a cuminsa awor akinan tambe cu nos proyecto di stacion di carga y di e manera aki nos por contribui na un futuro miho y mas berde pa Boneiro."*

TUI ta den combersacion cu varios localidad tocante instalacion di e otro nuebe stacionnan. Esaki ta encera cu ta wak luganan cu ta accesibel pa ambos, e turista y local. Entretanto a instala dos stacion di carga na Aruba (na Amsterdam Manor Beach y Urataca). Na Aruba tambe pronto lo instala mas stacion di carga.

Na Corsou tin 14 stacion di carga, nan ta: Oficina di TUI na Zeelandia (2x), Chogogo Resort Curaçao, Jan Thiel Beach, Papagayo Plaza, Avila Beach Hotel, Lions Dive Beach Resort, Restaurant Bali, Grote Berg, Restorant Pasawá, Parke Christoffel, Mahaai: Nuthouse , Cura Hulanda Village, Coral Estate – restorant Carakter y Bahia Apartments.

Exitoso anochi di informacion RDI, Duana CN y KvK Bonaire

KRALENDIJK - Resientemente RDI a organisa un sesion di informacion exitoso den colaboracion cu Duana CN y Camara di Comercio Boneiro.

Durante e encuentro a introduci e personal di Rijksdienst Digitale Infrastructuur (RDI) y Duana CN. Despues e presentenan a ricibi informacion importante tocante e importacion y uzo di ekiponan cu ta transmiti señal di radio na Hulanda Caribense. RDI a splica e tipo di interferencia cu cierto transmisor di radio por causa y kico consumido mester tene na cuenta ora di cumpra aparato manera camara di siguridad, monitor di mucha y stacion di tempo.

Duana CN a duna splicacion detaya di nan tareanan principal, e reglanan tocante telecomunicacion, procedura, y nan manera di opera.

RDI tin un rol ehecutivo y di supervision riba tereno di telecomunicacion pa Boneiro, Sint Eustatius, y Saba. For di nan oficina na Boneiro, e personal ta maneha e spectrum di frecuencia di radio p'e tres islanan dor di asigná frecuencia, monitoriá nan, y haci inspeccion.
Publico por dirigi su mes na RDI pa informacion tocante ekiponan aproba cu ta transmiti señal di radio, permit di frecuencia, examen pa operador di radio, importacion di transmisornan di radio, y interferencia cu ta causa pa of ta ser afecta pa ekiponan di radio.

Den e aña binidero, RDI lo organisa tambe encuentronan informativo na Saba y Sint Eustatius.

Pa mas informacion bishita www.rijksdienstcn.com. Pa pregunta, por manda un e-mail na BES@rdi.nl of yama na 717 3140. E oficina di RDI ta situa na Caya Grandi 69 y bishitantenan semper ta bon bini.

Accion contra autonan mal staciona den ‘centrumgebied’

KRALENDIJK - Den e periodo cu a pasa, polis a ricibi varios notificacion tocante autonan mal staciona den e area di ‘centrumgebied’ y bisindario, na sitionan na cua no ta permiti pa staciona.

Esaki a resulta di ta e caso for di diferente notificacion cu a drenta via e ‘meldcamer’ central y cerca e polis di bario di Playa. Staciona riba acera of na sitionan cu no ta destina pa staciona vehiculo ta prohibi y ta causa molester y situacionnan peligroso pa otro usuarionan di trafico. Esaki por hacie dificil of hasta imposibel pa pasada di peaton of vehiculo, e ta stroba bista di otro chauffeurnan, of crea otro situacionnan peligroso.

Pa atende cu e problema aki, a tene un control di trafico grandi den oranan di mainta riba diaranson 25 di september, dirigi riba autonan mal staciona. Hasta si doñonan kier a kita nan vehiculo n’e momento ey, toch nan a haya un boet. Cinco vehiculo a wordo hiba na warda di polis y a duna un total di 28 boet.

A duna boet p’e siguiente infraccionnan:
- 21x pa staciona robes;
- 3x pa maneha sin faha di siguridad bisti;
- 2x pa maneha sin rijbewijs valido;
- 1x pa uzo de telefon celular tras di stuur;
- 1x pa maneha sin seguro valido.

Durante di e accion, a saca un potret di e luga di parkeer nobo na Brion Kazerne situa patras di warda di polis na Playa, cu ta accesibel pa publico for di juni 2024. Aunke tabatin alrededor di 30 luga di staciona disponibel n’e momento ey durante di e control, hopi chauffeur toch a scoge pa staciona nan vehiculo di forma ilegal. For di e luga di staciona auto aki, por alcansa e area di ‘centrumgebied’ y Caya Grandi na pia denter di un minuut.

Durante oranan di mainta riba diahuebs 26 di september tambe a tene un control den ‘centrumgebied’ y a duna 6 chauffeur un boet pa staciona robes di cua dos auto a wordo hiba warda di polis.

Cuerpo Policial Hulanda Caribense (KPCN) ta adverti cu lo tou vehiculonan mal staciona den e area di ‘centrumgebied’ y bisindario na sitionan cu no ta permiti. Den e periodo binidero, polis lo sigui controla regularmente y di forma estricto. Personanan cu comete violacion por haya un boet di te cu $85, y por tou e vehiculo mal staciona. Gastonan di tou ta bini riba cuenta di e doño di e vehiculo.

Tuma bo responsabilidad como usuario di caretera y contribui na un trafico sigur.

Bo a mira algo sospechoso? Yama 717 8000 of e liña di tip anonimo 9310.

Ban Papia
+297-7456724

Documento Comercial y Support

- Oferta / Presentacion
- Programa di rekisitonan
- Citacion
- Informacion
- Contrato *(den concepto)*

Operacion

- Analisis di Proceso
- Descripcion di Proceso
- Descripcion di Protocol

Apoyo Empresarial

- Mediacion
- Consulencia/ Conseho
- Comersialisacion

Documentacion oficial (di e empresa) :

- Prepara
- Verifica
- Traduccion-4 idioma:
  (Ingles, Hulandes, Spaño, Papiamento)

Priva

- Scirbi carta (oficial) - 4 idioma
- Traha Curriculum Vitae
- Carta di solicitud
- Mediacion serca instancianan - 4 idioma

Turning Ideas into Breakthrough Solutions

RECAP WEEK 39 [PG. 37]
TRENDING [PG. 42]
SPORTS [PG. 45]

AWEMainta.NL
WWW.AWEMAINTA.COM ▪ 588-0022 ▪ NOTICIA@AWEMAINTA.COM
ZATERDAG, 28 SEPTEMBER 2024

CRIMINALITEIT OP ARUBA:

TRENDS EN AANPAK VAN 2017-2023 DOOR HET OM

Criminaliteit op Aruba:

Trends en aanpak van 2017-2023 door het OM

HET Openbaar Ministerie (OM) van Aruba heeft tussen 2017 en 2023 verschillende trends in de criminaliteitscijfers op het eiland waargenomen. De toename in misdrijven, zoals drugsdelicten, seksuele misdrijven en rijden onder invloed, heeft geleid tot beleidsmatige discussies en initiatieven om de situatie aan te pakken. In zes artikelen gepubliceerd in AWEMainta afgelopen week wordt uitgebreid ingegaan op deze trends en de uitdagingen die deze met zich meebrengen. Hieronder worden de belangrijkste bevindingen en invalshoeken uit deze artikelen nader besproken.

Drugsdelicten: Een Stijgende Trend

Uit de jaarverslagen van het OM blijkt een aanhoudende stijging in het aantal drugsgerelateerde misdrijven. In 2017 werden er 135 gevallen van 'hard drugs' en 143 van 'soft drugs' geregistreerd. Deze cijfers stegen in 2023 naar respectievelijk 154 en 255 gevallen. Vooral de piek in 2021, waarbij de 'soft drugs'-overtredingen bijna verdrievoudigden naar 397, heeft de discussie aangewakkerd over de effectiviteit van het huidige strafrechtelijke beleid. De pandemie lijkt een katalysator te zijn geweest voor deze stijging. Hoewel de cijfers na 2021 weer wat daalden, blijven ze aanzienlijk hoger dan zes jaar geleden.

In de samenleving heerst een groeiende discussie over een mogelijke hervorming van het drugsbeleid, zoals de decriminalisering van kleine hoeveelheden softdrugs, zodat politie en justitie zich meer kunnen richten op de grootschalige drugshandel. Daarnaast is er een debat gaande tussen het invoeren van strengere straffen en een meer progressieve aanpak, waarbij preventie, educatie en rehabilitatie centraal staan.

Seksuele Misdrijven: Van Bewustzijn tot Aangifte

Tussen 2020 en 2023 is er een duidelijke stijging in de rapportage van seksuele misdrijven, wat deels kan worden toegeschreven aan verhoogd bewustzijn en betere bescherming van slachtoffers. In 2020 werden 72 gevallen van seksuele misdrijven geregistreerd, en hoewel dit aantal in de volgende jaren licht daalde, bereikte het in 2023 een nieuw hoogtepunt met 117 gevallen.

Deze toename is deels te danken aan een verbeterde bewustwording en bereidheid van slachtoffers om aangifte te doen, wat gezien kan worden als een positief resultaat van de campagnes voor bewustwording en verbeterde juridische kaders. Tegelijkertijd benadrukt de stijging de voortdurende noodzaak om de sociale en institutionele respons op dit type criminaliteit te versterken. Het OM heeft in deze periode diverse maatregelen genomen, zoals het introduceren van nieuwe richtlijnen voor de behandeling van slachtoffers en het trainen van gespecialiseerde onderzoekers, specifiek voor zaken met betrekking tot minderjarigen.

Verkeersdelicten en Alcoholgebruik

Een andere zorgwekkende trend is de stijging van het aantal verkeersdelicten, in het bijzonder rijden onder invloed. In 2017 werden er 284 gevallen van rijden onder invloed gemeld. Dit aantal is bijna verdubbeld tot 509 gevallen in 2023. Deze toename werpt ernstige vragen op over het alcoholgebruik op het eiland en de effectiviteit van de huidige preventieve en bestraffende maatregelen.

Het Openbaar Ministerie

Het OM heeft sinds 2017 diverse initiatieven genomen om deze criminaliteitsvormen aan te pakken. Zo werd de Werkgroep Ondermijning opgericht, die zich specifiek richt op ondermijnende criminaliteit zoals corruptie, witwassen, fraude en drugshandel. Ook heeft het OM geïnvesteerd in samenwerking met ketenpartners, zoals het Gerecht en sociale diensten, om een gecoördineerde aanpak te bevorderen.

Daarnaast is het OM meer gericht op transparante communicatie naar het publiek, met een toename in persberichten en duidelijke richtlijnen voor handhaving en vervolging. Hierdoor kan het publiek beter geïnformeerd worden over de voortgang van de strafzaken en de inspanningen van het OM in het bestrijden van criminaliteit.

Conclusie en Vooruitblik

De jaarverslagen van het OM van Aruba over 2017-2023 tonen aan dat criminaliteit op het eiland evolueert en complexer wordt, met een groeiende focus op drugsdelicten, seksuele misdrijven en rijden onder invloed. De stijgingen in deze categorieën roepen vragen op over de effectiviteit van het huidige beleid en benadrukken de behoefte aan een geïntegreerde aanpak.

Het OM heeft in deze periode stappen gezet om de effectiviteit en samenwerking te vergroten, maar de resultaten onderstrepen de noodzaak van voortgezet onderzoek, beleidsmatige discussies en innovatieve oplossingen. Met deze trends blijft het belangrijk dat de overheid en justitiële ketenpartners blijven investeren in preventie, handhaving en rehabilitatie om de veiligheid op Aruba te waarborgen.

Bronnen: Openbaar Ministerie Aruba, Jaarverslag 2017-2023; AWEMainta artikelen.

Een vooruitblik op de verkiezingen van Aruba

DE verkiezingen op Aruba naderen snel en de politieke partijen staan voor diverse uitdagingen. In de afgelopen week hebben we een diepgaande analyse gemaakt van de huidige positie van de belangrijkste partijen, hun strategieën en de obstakels die ze moeten overwinnen in aanloop naar de verkiezingen op 6 december 2024.

MEP: *Terugwinnen van het Vertrouwen De Movimiento Electoral di Pueblo (MEP)* heeft een uitdagende periode achter de rug. Ondanks hun huidige rol als de grootste partij met zes ministersposten, heerst er groeiende ontevredenheid onder de bevolking over hun prestaties. De perceptie is dat de partij, ondanks haar omvang, niet meer zo populair is als voorheen. Een cruciaal pijnpunt is de manier waarop het parlement functioneert, wat door veel burgers als te traditioneel en partijgericht wordt beschouwd. Bovendien heeft MEP kritiek gekregen voor het ondertekenen van belangrijke contracten zonder een uitgebreide analyse, wat hun imago van incompetentie versterkt.
De uitdaging voor MEP is om het verloren vertrouwen terug te winnen en concrete maatregelen te nemen om de huidige problemen van de bevolking aan te pakken. Als de partij hierin niet slaagt, lopen ze het risico hun dominante positie in de Arubaanse politiek te verliezen.

AVP: *Herstel van Geloofwaardigheid De Arubaanse Volkspartij (AVP)* staat voor een moeilijke taak om de geloofwaardigheid en het vertrouwen van de kiezers te herstellen na recente schandalen. In de komende maanden moet AVP zich richten op het heropbouwen van haar identiteit en het aantrekken van hooggekwalificeerde kandidaten om het publieke vertrouwen terug te winnen. Tijdens de verkiezingen van 2021 behaalde AVP meer dan 18.000 stemmen, maar nu moeten ze streven naar minstens 2.000 extra stemmen om hun positie te versterken. Hiervoor moeten ze hun achterban herwinnen, inspelen op hun zorgen en concrete oplossingen aanbieden. Daarnaast moet AVP zich concentreren op het veiligstellen van overwinningen in belangrijke districten, zoals San Nicolas, Oranjestad, en Noord.

RAIZ: *Geloofwaardigheidscrisis In de laatste verkiezingen wist RAIZ* meer dan 5.000 kiezers te overtuigen met hun belofte van transparantie en een frisse benadering van politiek. Echter, hun recente beslissing om een coalitie te vormen met een partij die ze eerder fel bekritiseerden, heeft tot een vertrouwensbreuk geleid. Veel van hun aanhangers voelen zich verraden, wat hun geloofwaardigheid ernstig heeft aangetast.
RAIZ moet nu de uitdaging aangaan om hun reputatie te herstellen en het vertrouwen van potentiële bondgenoten terug te winnen. Het is onzeker of zij zichzelf opnieuw kunnen positioneren als een betrouwbare vertegenwoordiger van verandering in de politiek.

MAS: *Op weg naar een Sterkere Optreden De Movimiento Arubano Soberano (MAS)* heeft de afgelopen verkiezingen met succes meer dan 4.500 stemmen binnengehaald onder leiding van Marisol Tromp. Hun uitdaging ligt nu in het versterken van hun kandidatenlijst en het aantrekken van bekwame professionals om hun aanwezigheid in de politiek te consolideren.
Tromp's ervaring en focus op duurzame ontwikkeling en gelijkheid resoneren met kiezers die praktische oplossingen voor de toekomst willen. MAS moet zich voorbereiden op de komende verkiezingen door een sterk, verenigd front te vormen en de steun van hun achterban te versterken.

Accion 21: *Herhaling van het Succes?* Accion 21 onder leiding van Miguel Mansur behaalde indrukwekkende resultaten in 2021. Toch kreeg de partij na de verkiezingen te maken met interne uitdagingen, zoals het vertrek van prominente leden. Mansur moet nu een solide en coherent team van kandidaten presenteren om het succes van de partij voort te zetten. Zijn persoonlijke charisma is een voordeel, maar het succes van de partij hangt ook af van de kracht en kwaliteit van de kandidaten op de lijst.

De Kleine Partijen: Strijd om Relevantie De kleinere partijen zoals **RED, CURPA, HTC** en nieuwkomers als **FUTURO, LpR, PDP**, en **MIA** staan voor de zware taak om zichzelf te bewijzen in het gefragmenteerde politieke landschap. RED, onder leiding van Ricardo Croes, moet hun campagne vernieuwen om relevant te blijven. CURPA en HTC moeten hun boodschap herdefiniëren om kiezers aan te trekken. Nieuwkomers zoals FUTURO en PPA bereiden zich voor op een uitdagende strijd, terwijl partijen als LpR, PDP en MIA nog veel moeten bewijzen en hun politieke team moeten versterken.

De verkiezingen van 2024 beloven een intense strijd te worden tussen gevestigde partijen, kleine spelers en ambitieuze nieuwkomers. Terwijl de gevestigde partijen zoals MEP en AVP werken aan herstel van hun geloofwaardigheid, moeten de nieuwere partijen zich bewijzen. Het politieke landschap van Aruba kan hierdoor drastisch veranderen, afhankelijk van de strategieën en beslissingen die de partijen de komende maanden zullen nemen.

Rekenkamer NL waarschuwt voor

Onzekere bezuinigingen op onder meer asielopvang

DE Algemene Rekenkamer heeft het kabinet gewaarschuwd voor de onzekere bezuinigingen die zijn gepland, onder andere op de asielopvang. Hoewel het kabinet aanzienlijk wil bezuinigen op de opvangkosten van asielzoekers vanaf 2027, is het onzeker of deze kosten dan al daadwerkelijk zullen dalen.

Grote bezuinigingen op asielopvang vanaf 2027

Jaarlijks beoordeelt de Rekenkamer de begroting van het kabinet die op Prinsjesdag wordt gepresenteerd. Dit onderzoek richt zich op de transparantie en haalbaarheid van de verschillende begrotingsplannen per ministerie, en wijst op mogelijke knelpunten. Een van de knelpunten die de Rekenkamer dit jaar signaleert, is de begroting van het nieuwe ministerie van Asiel en Migratie. Ondanks dat minister Marjolein Faber (Asielopvang) zelf heeft aangegeven dat er grote onzekerheden zijn rondom de toekomstige instroom van asielzoekers, wordt vanaf 2027 het budget voor asielopvang aanzienlijk teruggeschroefd.

Het kabinet heeft voor 2026 nog 4,4 miljard euro begroot voor de opvang van asielzoekers. In 2027 daalt dit bedrag echter fors naar 0,9 miljard euro, en in 2028 wordt het budget verder teruggebracht naar 0,6 miljard euro. Het kabinet hoopt de kosten te drukken door de instroom van asielzoekers aanzienlijk te beperken. Het is echter onduidelijk welk effect deze maatregelen zullen hebben op het aantal mensen dat in de Nederlandse opvangcentra verblijft.

In de Meerjaren Productie Prognose (MPP) van het kabinet wordt voor 2027 en 2028 nog steeds rekening gehouden met een groot aantal asielzoekers in de opvang.

Daarnaast merkt de Rekenkamer op dat de kosten voor asielopvang in de afgelopen jaren structureel hoger uitvielen dan oorspronkelijk begroot. In 23 van de afgelopen 25 jaar was er te weinig geld ingeboekt, waardoor het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) regelmatig in een crisis verkeerde.

Bezuinigingen op ambtenaren

Een ander punt van zorg is de bezuiniging op ambtenaren. Het kabinet wil het aantal ambtenaren verminderen, maar volgens de Rekenkamer ontbreken concrete plannen om dit doel te realiseren. Dit zorgt voor onzekerheid over de haalbaarheid van de bezuiniging.

De Rekenkamer benadrukt dat het belangrijk is dat de plannen van de ministeries en de bijbehorende budgetten realistisch zijn. Bij het vorige kabinet liep het beleid vaak vast in de uitvoering doordat de Kamer en samenleving regelmatig werden verrast door financiële mee- of tegenvallers. Deze ervaringen maken het van belang dat de huidige plannen duidelijk en uitvoerbaar zijn.

Beperkte financiële ruimte

Het kabinet beschikt momenteel over beperkte financiële ruimte. Het begrotingstekort moet volgens Europese afspraken onder de 3 procent van het bruto binnenlands product (bbp) blijven. Met de huidige kabinetsplannen wordt dat tekort volgend jaar op 2,8 procent gesteld. Een financiële tegenvaller kan daarom betekenen dat er elders in de begroting extra bezuinigd moet worden. De Raad van State waarschuwde op Prinsjesdag al dat het kabinet zich met het huidige beleid "op de vluchtstrook" bevindt.

Onduidelijke doelen en regels

De Rekenkamer wijst erop dat de doelstellingen van het kabinet vaak te vaag zijn. Een concreet doel, zoals de bouw van 100.000 woningen per jaar, is duidelijk meetbaar. Daartegenover staan echter doelen als "kinderen in Nederland moeten gezond en veilig opgroeien", die volgens de Rekenkamer te vaag zijn. Hierdoor wordt het voor het parlement moeilijk om de uitvoering van het beleid te controleren.

Daarnaast roept de Rekenkamer op tot vereenvoudiging van de regels. Op dit moment leiden sommige beleidsdoelstellingen juist tot nieuwe problemen in de uitvoering. Een voorbeeld hiervan zijn de uitzonderingen op het hoge btw-tarief. In plaats van te zorgen voor minder regels en meer eenheid, worden er juist nieuwe regels en uitzonderingen gecreëerd.

Positieve punten

De Rekenkamer benadrukt ook enkele positieve ontwikkelingen. Zo heeft het kabinet op een heldere manier laten zien hoe bepaalde budgetten zijn overgeheveld van bestaande ministeries naar de drie nieuwe ministeries: het ministerie van Asiel en Migratie, het ministerie van Klimaat en Groene Groei, en het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Deze transparantie in de begrotingsplannen wordt als positief beoordeeld.

Met deze bevindingen roept de Rekenkamer het kabinet op om de geplande bezuinigingen en doelstellingen te herzien en concreter te maken, om onverwachte problemen in de uitvoering te voorkomen en om realistische budgetten vast te stellen voor de komende jaren.

Nederlandse Blokkade van EU-wet tegen online kindermisbruik onder druk

NEDERLAND blokkeert al jaren een Europese wet tegen online kindermisbruik. De reden hiervoor is niet verzet tegen de bestrijding van misbruik, maar omdat experts kritiek hebben op het wetsvoorstel. Onder druk van het ministerie van Justitie dreigt deze blokkade binnenkort te vervallen.

De Europese Unie werkt al jaren aan een wet om online kindermisbruik effectiever aan te pakken. Volgens verschillende experts kent het wetsvoorstel echter aanzienlijke problemen, wat tot langdurige discussies en aanpassingen heeft geleid. Op 11 oktober wordt er in de EU gestemd over een nieuw compromis, opgesteld door Hongarije. Dit compromis bevat enkele wijzigingen die Nederland zouden moeten overhalen het voorstel te steunen. Het ministerie van Justitie neigt ertoe in te stemmen, waardoor de jarenlange Nederlandse blokkade kan komen te vervallen.

Interne verdeeldheid binnen Nederland

Binnen de Nederlandse overheid bestaat echter verdeeldheid over het voorstel. Verschillende ministeries, waaronder Economische Zaken, Binnenlandse Zaken en Buitenlandse Zaken, zijn tegen de plannen omdat deze negatieve gevolgen kunnen hebben voor hun respectieve belangen. Desondanks lijkt het ministerie van Justitie de leiding te nemen in de beslissing, aangezien de ministers van Economische Zaken en Buitenlandse Zaken momenteel in het buitenland zijn.

Nederland maakt deel uit van de zogenaamde “blocking minority”, een kleine groep Europese landen die nog tegen de wet is. De belangrijkste zorg van Nederland is de impact van het voorstel op de privacy en veilige communicatie voor alle Europeanen.

“Nederland moet ondubbelzinnig tegenstemmen”

Rejo Zenger van privacyorganisatie Bits of Freedom benadrukt dat zelfs als Nederland zich zou onthouden van stemming, de blokkade zou vervallen. Daarom moet Nederland volgens hem duidelijk tegen het voorstel stemmen. Zenger geeft aan dat het Hongaarse compromis slechts enkele cosmetische wijzigingen bevat en dat de kernproblemen van de wet onopgelost blijven.

Kamerlid Barbara Kathmann (GroenLinks-PvdA) sluit zich hierbij aan. Ze stelt dat het wetsvoorstel niet bijdraagt aan de bescherming van kinderen en in plaats daarvan massasurveillance mogelijk maakt in de hele Europese Unie. Ook regeringspartij Nieuw Sociaal Contract (NSC) is tegen-

stander van het voorstel. Zij beschouwen de maatregelen als ineffectief, buitenproportioneel en in strijd met de grondwet. NSC-lid Jesse Six Dijkstra waarschuwt dat het voorstel leidt tot een vermenging van de overheid in privécommunicatie en communicatiesystemen digitaal onveiliger maakt.

Controle op privécommunicatie

Onafhankelijk tech-expert Bert Hubert en voormalig AIVD-toezichthouder, legt uit dat het voorstel zou vereisen dat software voortdurend meekijkt in privécommunicatie. Beelden die worden verstuurd zouden dan gecontroleerd en centraal gemeld worden. Volgens Hubert vraagt Europa hiermee aan techbedrijven zoals Apple, Google en Meta om alle Europeanen in de gaten te houden, wat volgens hem ook extra bezwaren opwerpt vanuit inlichtingendiensten.

Danny Mekic, onderzoeker aan de Universiteit Leiden op het gebied van privacy en gegevensbescherming, vergelijkt het voorstel met het plaatsen van camera’s in elke woonkamer om huiselijk geweld te detecteren. Volgens hem schaft dit de mogelijkheid tot privégesprekken online in feite af.

Beslissing staat voor de deur

Hoewel het Hongaarse voorstel enkele aanpassingen bevat, beschouwt Zenger deze als “cosmetisch” en onvoldoende om de zorgen over privacy en veilige communicatie weg te nemen. Vrijdag beslist de ministerraad of Nederland van standpunt verandert en de blokkade daadwerkelijk opgeheven wordt.

Zorgen over Curaçao groeien:

Onmacht en spanning tussen Den Haag en Willemstad

DE verhoudingen tussen Nederland en Curaçao staan onder druk. In Den Haag groeien de zorgen over de economische situatie op Curaçao, terwijl de regering in Willemstad de financiële steun en hervormingsvoorstellen van Nederland afwijst. Dit zorgt voor een gespannen relatie tussen beide landen binnen het Koninkrijk der Nederlanden.

Toenemende financiële zorgen

De economische situatie op Curaçao is zorgwekkend. Nederland heeft eerder financiële steun verleend om de gevolgen van de coronapandemie te verlichten, maar ziet dat het herstel van de economie langzamer verloopt dan gehoopt. Er zijn zorgen dat het eiland in de toekomst mogelijk niet in staat zal zijn om zijn schulden terug te betalen. Volgens een recent artikel op Dossier Koninkrijksrelaties groeit de onmacht in Den Haag door het gebrek aan vooruitgang op Curaçao.

De Nederlandse regering dringt aan op structurele hervormingen in Curaçao om de economische situatie te stabiliseren en de financiële zelfredzaamheid van het eiland te vergroten. Er wordt verwacht dat Curaçao maatregelen neemt op het gebied van financieel beheer, belastinginning, en bezuinigingen in de publieke sector. Echter, de huidige houding van de Curaçaose regering voedt de zorgen in Den Haag dat deze hervormingen niet snel of volledig zullen worden doorgevoerd.

Curaçao wijst financiële steun af

Curaçao heeft recentelijk de neus opgehaald voor de aangeboden financiële steun vanuit Nederland voor het hervormen van de gezondheidszorg op het eiland. In een ander artikel op Dossier Koninkrijksrelaties wordt beschreven dat de Curaçaose regering de voorwaarden die aan de steun verbonden zijn, te strikt vindt . Met name de vereiste hervormingen en bezuinigingen zouden een bedreiging vormen voor de sociale zekerheid en het welzijn van de bevolking, volgens de lokale autoriteiten.

Willemstad lijkt niet bereid om de opgelegde voorwaarden van Nederland zonder meer te accepteren. Dit leidt tot frustraties in Den Haag, waar men vindt dat Curaçao zich niet verantwoordelijk genoeg opstelt ten aanzien van zijn eigen financiële problemen. De Nederlandse regering wil namelijk zeker stellen dat de middelen effectief worden ingezet en dat Curaçao de kans grijpt om zijn financiële huishouden op orde te brengen.

De impasse tussen Den Haag en Willemstad

De relatie tussen Den Haag en Willemstad lijkt zich momenteel in een impasse te bevinden. Terwijl Nederland aandringt op hervormingen als voorwaarde voor verdere financiële steun, toont Curaçao weerstand tegen de opgelegde maatregelen. Deze situatie leidt tot toenemende spanningen tussen beide regeringen en maakt een constructieve dialoog lastiger.

Vanuit Curaçao klinkt de roep om meer autonomie en het recht om zelf te bepalen hoe men omgaat met de financiële problemen en de benodigde hervormingen. Aan de andere kant voelt Den Haag zich verantwoordelijk voor het welzijn van het gehele Koninkrijk en wil het voorkomen dat Curaçao in een uitzichtloze schuldenpositie belandt.

De toekomst van de samenwerking

De huidige spanningen tussen Den Haag en Willemstad vragen om een gezamenlijke strategie om uit de impasse te komen. Het lijkt erop dat beide partijen water bij de wijn moeten doen om tot een compromis te komen. Nederland zal mogelijk moeten nadenken over meer maatwerk in de voorwaarden voor financiële steun, terwijl Curaçao moet erkennen dat hervormingen noodzakelijk zijn om de economische stabiliteit en het welzijn van de bevolking te waarborgen.

Het is cruciaal dat er een open dialoog plaatsvindt, waarin zowel de zorgen van Den Haag als de behoeften van Curaçao worden meegenomen. Alleen door wederzijds begrip en bereidheid tot samenwerken kan de economische situatie op Curaçao worden verbeterd, wat in het belang is van het gehele Koninkrijk der Nederlanden.

Wat zit hierachter?

Hartaanvallen meestal op maandag

UIT onderzoek blijkt dat ernstige hartaanvallen vaker aan het begin van de werkweek voorkomen dan op enig ander moment. Stress om werk zou een belangrijke factor kunnen zijn. Veel mensen kijken zondagavond op tegen de nieuwe werkweek. Het is lastig om na een ontspannen weekend weer in het werkritme te komen. Nu blijkt dat maandag om nog een reden tot minst favoriete dag van de week kan worden bestempeld. Uit recent onderzoek is namelijk gebleken dat de kans op een dodelijke hartaanval op maandag het grootst is.

Hartaanvallen: Een Groot Probleem

Hartaandoeningen, waaronder hartaanvallen, komen veelvuldig voor. In 2021 werden ongeveer 35.000 Nederlanders met een hartaanval in het ziekenhuis opgenomen. Elke dag sterven er gemiddeld zo'n dertien mensen aan de gevolgen hiervan. "Hartaanvallen zijn een groot probleem," stelt onderzoeker Jack Laffan in een interview met Scientias.nl. "Hartaandoeningen zijn wereldwijd zelfs de belangrijkste doodsoorzaak." Daarom is het van groot belang dat wetenschappers beter begrijpen hoe en waarom hartaanvallen plaatsvinden.

Onderzoek naar Hartaanvallen

Om hier meer over te weten te komen, analyseerden Laffan en zijn collega's gegevens van meer dan 10.000 hartpatiënten uit Ierland. Zij waren tussen 2013 en 2018 in het ziekenhuis opgenomen met de ernstigste vorm van een hartaanval, bekend als ST-elevatie myocardinfarct (STEMI). Hierbij wordt een van de belangrijkste slagaders van het hart volledig geblokkeerd, wat levensbedreigend kan zijn.

Maandag: Een Risicovolle Dag

Na het analyseren van de gegevens, ontdekten de onderzoekers een opmerkelijk patroon. De meeste levensbedreigende hartaanvallen vonden plaats aan het begin van de week, met een piek op maandag. "Hartaanvallen komen de hele week voor," legt Laffan uit. "Maar bij een grote populatie en een lange onderzoeksperiode zien we een duidelijke toename op maandag."

Deze bevinding is niet nieuw. "Het lijkt verrassend, maar dit fenomeen is eerder beschreven," aldus Laffan. Tot nu toe konden onderzoekers echter nog niet volledig verklaren waarom dit zogenaamde 'Blue Monday'-fenomeen optreedt.

Mogelijke Verklaringen

Eerdere studies suggereren verschillende oorzaken voor het fenomeen. Een daarvan is een verstoring van het circadiaan ritme, ook wel de slaap-waakcyclus genoemd. Dit ritme beïnvloedt diverse lichaamsfuncties, zoals lichaamstemperatuur, hormoonafgifte en honger. Verstoring van dit ritme, bijvoorbeeld door nachtwerk of langdurig gebruik van lichtgevende schermen, kan nadelige gevolgen hebben.

Toch is het circadiaan ritme volgens Laffan waarschijnlijk niet de enige verklaring. "De oorzaak is waarschijnlijk multifactorieel," zegt hij. "Op basis van eerdere studies is het redelijk om aan te nemen dat een verstoring van het circadiaan ritme in ieder geval deels verantwoordelijk is. Daarnaast vermoeden we dat een stijging van cortisol (het stresshormoon) en andere hormonen in het bloed meespeelt. Mogelijk zorgt extra stress rondom de terugkeer naar het werk ook voor een verhoogd risico."

Preventie en Toekomstig Onderzoek

Hoewel de bevindingen uit deze studie niet direct leiden tot nieuwe preventiemaatregelen, benadrukt Laffan dat veel hartaandoeningen grotendeels te voorkomen zijn. "Sport regelmatig, eet gezond en rook niet," adviseert hij. "Wees bewust van je bloeddruk, cholesterol en of je aan diabetes lijdt. Deze waarden kun je laten controleren via je huisarts."

Het onderzoek naar het 'Blue Monday'-fenomeen gaat ondertussen verder. "Deze studie vertelt ons meer over de timing van ernstige hartaanvallen," concludeert onderzoeker Nilesh Samani. "We moeten nu uitzoeken waarom deze op bepaalde dagen waarschijnlijker zijn. Dit kan artsen helpen deze dodelijke aandoening beter te begrijpen en in de toekomst meer levens te redden."

Zo train je je gedachten op een positieve manier

ONZE gedachten hebben een enorme invloed op hoe we ons voelen en onze kijk op het leven. Positieve gedachten maken ons veerkrachtiger en geven ons moed, terwijl negatieve gedachten ons juist kunnen tegenhouden en stress of angst veroorzaken. Gelukkig kun je leren om je gedachten te sturen en meer positiviteit in je leven te brengen. Hier zijn een paar handige tips om je eigen gedachten op een positieve manier te trainen!

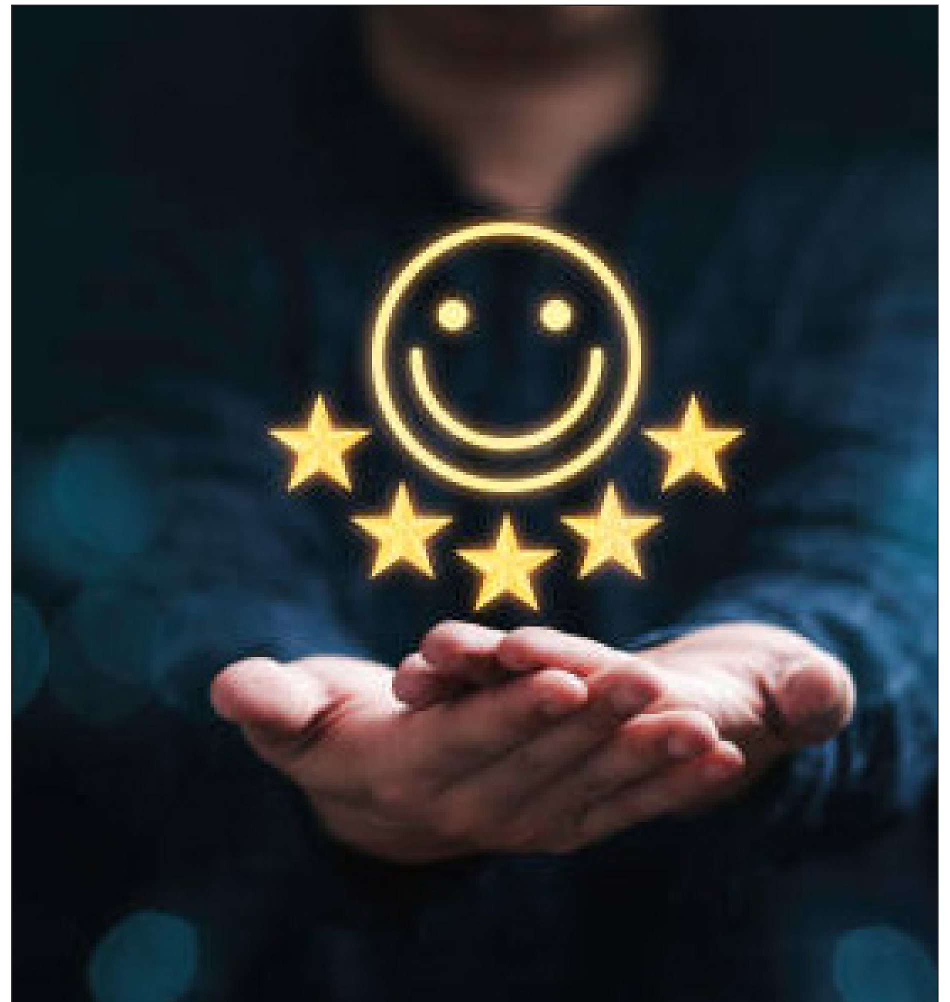
1. Bewustwording: Let op je Gedachten
Alles begint met bewustwording. Sta eens stil bij de gedachten die de hele dag door je hoofd gaan. Zijn ze positief, neutraal of vooral negatief? Vaak zijn we ons niet eens bewust van de impact van onze gedachten, totdat we er bewust op gaan letten. Onthoud: af en toe negatieve gedachten hebben is helemaal oké, maar het is zonde als deze je stemming voor de dag bepalen.

2. Gebruik Positieve Affirmaties
Affirmaties zijn korte, positieve zinnetjes die je tegen jezelf kunt zeggen om je gedachten in een positieve richting te sturen. Denk aan uitspraken zoals: "Ik ben sterk en zelfverzekerd," of "Ik ben dankbaar voor de mooie dingen in mijn leven." Herhaal deze affirmaties regelmatig, vooral 's ochtends bij het opstaan en 's avonds voor het slapengaan. Zo beïnvloed je langzaam maar zeker je gedachten.

3. Focus op Dankbaarheid
Dankbaarheid is een geweldige manier om je gedachten positiever te maken. Neem elke dag even de tijd om drie dingen op te schrijven waar je dankbaar voor bent. Dit kunnen grote dingen zijn, zoals de steun van familie, of kleine dingen, zoals het zonnetje dat schijnt. Door je aandacht te richten op dankbaarheid, verschuif je je focus naar de positieve aspecten van je leven. Voel je je somber? Pak je dankbaarheidslijstje erbij om jezelf aan deze mooie dingen te herinneren!

4. Omring Jezelf met Positiviteit
Je omgeving heeft veel invloed op je gedachten. Probeer jezelf te omringen met mensen die positief zijn en je steunen. Daarnaast kun je inspirerende boeken lezen, motiverende podcasts luisteren, of video's bekijken die je energie geven. Door jezelf regelmatig bloot te stellen aan positieve invloeden, wordt je eigen denken vanzelf positiever.

5. Wees Lief voor Jezelf
Zelfliefde en zelfcompassie zijn essentieel voor een positieve mindset. Probeer tegen jezelf te praten zoals je tegen een goede vriend of vriendin zou doen. Merk je dat je negatieve gedachten hebt? Wees dan lief voor jezelf en vergeef jezelf. Richt je daarna weer op positieve gedachten en affirmaties.

6. Oefen Mindfulness en Meditatie
Mindfulness en meditatie helpen je om in het moment te leven en je gedachten te observeren zonder oordeel. Door regelmatig te mediteren of mindfulness-oefeningen te doen, leer je je gedachten te kalmeren en negatieve gedachten los te laten. Dit zorgt voor meer innerlijke rust en positiviteit. Wil je beginnen met mediteren, maar weet je niet hoe? Zoek een beginnersgids en begin simpel!

7. Verander Negatieve Gedachten in Positieve
Dit is misschien wel de moeilijkste, maar ook de meest effectieve stap: leer je negatieve gedachten om te buigen naar positieve. Is het glas halfleeg of halfvol? Als je merkt dat je denkt: "Ik kan dit niet," probeer dan te denken: "Ik ga mijn best doen en leren van deze ervaring." Dit helpt je om meer zelfvertrouwen te krijgen en om uitdagingen aan te gaan in plaats van ze als obstakels te zien.

Door actief aan de slag te gaan met het trainen van je gedachten, kun je je mentale welzijn verbeteren en beter omgaan met de uitdagingen van het leven. Positieve gedachten leiden tot positieve gevoelens en acties, wat zorgt voor meer voldoening en geluk. Begin vandaag nog met het ontwikkelen van een positieve mindset en merk al snel hoe het je leven ten goede verandert!

Terug te zien in het DNA

Strenge opvoeding vergroot kans op depressie

KINDEREN die streng en hard worden opgevoed, hebben later een grotere kans om depressief te worden. Uit onderzoek blijkt dat een strenge opvoeding zelfs de manier kan veranderen waarop hun lichaam de informatie in hun DNA leest, wat blijvende gevolgen kan hebben voor hun geestelijke gezondheid. Dit is wat onderzoekers ontdekten in een recente studie die gepresenteerd werd door Dr. Evelien Van Assche.

Wat is DNA-methylatie?

Om dit te begrijpen, moeten we weten wat DNA-methylatie is. Dit is een proces waarbij een klein chemisch molecuul zich aan het DNA hecht en invloed heeft op hoe de informatie in het DNA wordt gelezen. Je kunt het vergelijken met het toevoegen van een notitie in een boek. De tekst blijft hetzelfde, maar de notitie kan de betekenis ervan veranderen.

In dit onderzoek vergeleken wetenschappers 44 tieners van 12 tot 16 jaar. De ene helft had een fijne, ondersteunende opvoeding gehad. De andere helft had te maken gehad met een strenge opvoeding, zoals fysieke straffen of manipulatief gedrag.

De onderzoekers keken naar het DNA van deze tieners en zagen dat degenen met een strenge opvoeding veel meer verschillen in DNA-methylatie hadden dan de tieners die een liefdevolle opvoeding hadden gehad.

Invloed van Strenge Opvoeding op DNA

De wetenschappers ontdekten dat kinderen die streng zijn opgevoed niet alleen meer tekenen van depressie vertoonden, maar dat deze ervaringen ook echt "zichtbaar" waren in hun DNA. Hoewel de basis van het DNA niet verandert, kunnen die kleine chemische toevoegingen ervoor zorgen dat de manier waarop het lichaam de instructies uit het DNA leest verandert. Hierdoor kunnen deze kinderen later in hun leven een grotere kans hebben om depressief te worden.

Van Assche legt uit dat dit onderzoek belangrijk is omdat het aantoont dat zelfs 'gewone' stress, zoals een strenge opvoeding, een invloed kan hebben op de gezondheid van kinderen. Dit komt doordat stress invloed heeft op de manier waarop het lichaam DNA leest, en dat kan op de lange termijn bijdragen aan het ontwikkelen van depressie.

Waarom Is Dit Belangrijk?

Volgens professor Christiaan Vinkers van het Amsterdam UMC is dit onderzoek erg belangrijk. Het helpt ons te begrijpen hoe negatieve ervaringen in de kindertijd invloed kunnen hebben op iemands hele leven, zowel fysiek als mentaal. Als we weten wie een groter risico loopt en waarom sommige mensen anders reageren op strenge opvoeding, kunnen we misschien eerder ingrijpen om problemen te voorkomen.

Een Waarschuwing voor Ouders

De bevindingen van dit onderzoek zijn een wake-upcall. Ze laten zien dat een strenge en harde opvoeding blijvende gevolgen kan hebben voor de geestelijke gezondheid van een kind. Het benadrukt hoe belangrijk het is om aandacht te hebben voor een warm en ondersteunend gezinsklimaat en om te voorkomen dat kinderen blootgesteld worden aan langdurige stress.

Deze resultaten maken duidelijk dat we voorzichtig moeten zijn met hoe we kinderen opvoeden en dat we ons bewust moeten zijn van de mogelijke gevolgen van een hardvochtige opvoedingsstijl.

Conform historische tijdslijn CBS Nederland:

De geschiedenis van het sociale zekerheidsstelsel in Nederland

TOT het begin van de 20e eeuw waren zieken, ouderen, invaliden, wezen, weduwen, werklozen en grote gezinnen in Nederland afhankelijk van zorg van kerken, filantropische instellingen en gemeenten.
Pogingen van de overheid om deze zorg te centraliseren werden in eerste instantie tegengehouden, vooral door kerken die hun (financiële) onafhankelijkheid wilden behouden.

Extreme armoede in de 19e eeuw
In de 19e eeuw heerste grote armoede. Rond 1850 leefden ongeveer 650.000 Nederlanders (21% van de bevolking) in extreme armoede en waren zij afhankelijk van liefdadigheid (Lintsen & Smits, n.d.). Behalve kerken en gemeenten droegen ook burgers bij aan zorg voor de armen, vaak via particuliere werkvoorzieningen. Lokale notabelen richtten semi-filantropische inrichtingen en werkfondsen op, waar bedeelden en hun kinderen werk vonden. In de jaren 1840 initieerde de Nederlandsche Handel Maatschappij textielfabrieken waar deze groepen katoen produceerden voor Nederlands-Indië, ter verlichting van de diaconieën.

Oplossing van het sociale vraagstuk
Vanaf de jaren 1860 werd 'de sociale quaestie' een onderwerp van discussie, vooral door de leden van de Vereeniging voor de Statistiek (1857). Dit waren economen, fabrikanten, leraren, artsen, advocaten en vakbondsmannen die oog hadden voor de sociale gevolgen van de vrije markt en vonden dat de overheid een taak had in de oplossing van deze kwestie. Zij pleitten voor regelgeving op het gebied van kinderarbeid, leerplicht, arbeidershuisvesting, kiesrecht en andere sociale thema's.

Eerste wetgeving: Kinderwet en arbeidsbescherming
De eerste stap in de wetgeving was de Kinderwet van Van Houten in 1874. Deze werd gevolgd door een parlementaire enquête, die blootlegde dat er veel misstanden waren op de werkvloer. De rapporten van deze enquête resulteerden in de Arbeidswet (1889), die arbeid van vrouwen en kinderen beperkte tot maximaal 10 uur per dag en 58 uur per week. De Arbeidsinspectie (1890) werd opgericht om de naleving van de wet te controleren. In 1895 volgde de Veiligheidswet, die veiligheidsbepalingen voor bedrijven vaststelde.

Basis voor het sociale zekerheidsstelsel
Rond de eeuwwisseling werden enkele fundamentele wetten ingevoerd, zoals de Leerplichtwet (1900), de Gezondheidswet (1901) en de Woningwet (1901). Het kabinet-Pierson-Goeman Borgesius legde hiermee de basis voor het huidige sociale zekerheidsstelsel. Andere belangrijke wetten uit die tijd waren de Ongevallenwet (1901) en de Kinderwetten (1901).

Ontwikkeling van sociale verzekeringen
Het sociale zekerheidsstelsel breidde zich verder uit met het Werkloosheidsbesluit van 1917, dat de werkloosheidsuitkeringen regelde. In 1952 werd de Werkloosheidsverzekering (WW) ingevoerd, die voorzag in een uitkering van 80% van het laatst verdiende loon voor maximaal een half jaar. In 1964 kwam daar de Wet Werkloosheidsvoorziening (WWV) bij, die een vervolguitkering van 75% van het laatst verdiende loon voor twee jaar regelde.

Ouderdomsvoorziening en bijstand
Na de Tweede Wereldoorlog werd de Noodwet Ouderdomsvoorziening (Noodwet Drees, 1946) ingevoerd, gevolgd door de Algemene Ouderdomswet (AOW) in 1956. Deze AOW gaf alle 65-plussers recht op een welvaartsvast pensioen. In 1965 verving de Algemene Bijstandswet de Armenwet van 1912, waardoor bijstandsverlening niet langer een vorm van 'genadegeld' was, maar een wettelijk recht.

Verdere ontwikkelingen en aanpassingen
In de jaren daarna werden nieuwe wetten geïntroduceerd voor specifieke groepen en situaties, zoals de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO, 1967) en de Wet Werk en Arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong, 2010). In 2015 werd de Participatiewet ingevoerd, als vervanging van eerdere bijstands- en arbeidsongeschiktheidswetten.

Statistiek als basis voor beleid
De groeiende problemen in de samenleving, zichtbaar gemaakt door de parlementaire enquête van 1886, onderstreepten het belang van statistieken bij beleidsvorming. In 1892 werd daarom de Centrale Commissie voor de Statistiek opgericht, die in 1899 het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in het leven riep. Hiermee werd een belangrijke stap gezet in de ontwikkeling van het huidige sociale zekerheidsstelsel.

Bronvermelding: *Stapf Bilderdienst / W.F.M. Mol, Lintsen, H.W., & Smits, J.P. CBS Nederland.*

Recap Week 39

Inschrijving SKOA kleuteronderwijs opent 1 oktober

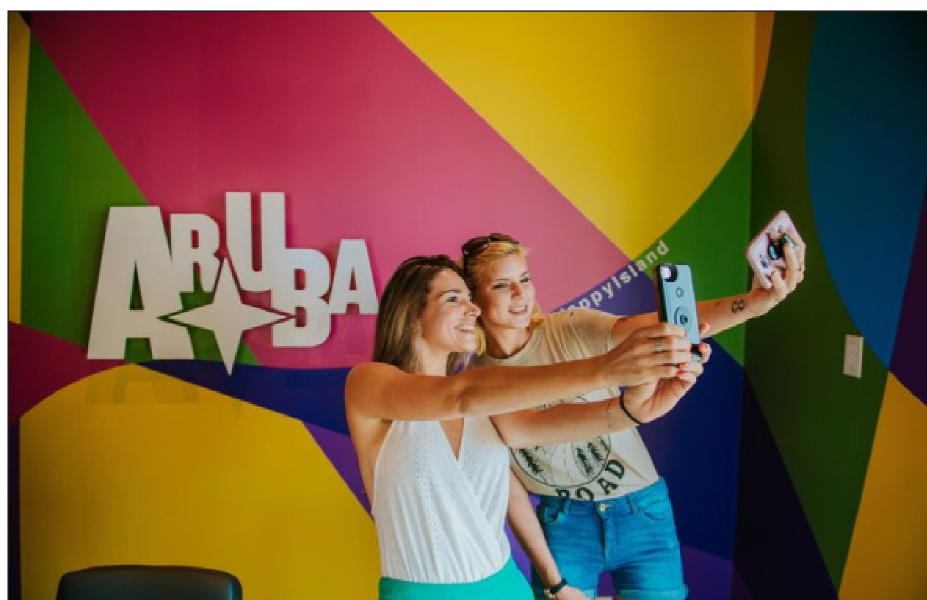
VANAF 1 oktober opent SKOA de inschrijving voor kinderen die het volgende schooljaar met kleuteronderwijs beginnen. Het inschrijfproces verloopt volledig digitaal en is toegankelijk via de website (www.skoa.aw), e-mail (applicacion@skoa.aw), of WhatsApp (+297 7485995). Ouders met al ingeschreven kinderen kunnen de inschrijving via het SAS-systeem voltooien.
Het is belangrijk om de benodigde documenten voor de inschrijving zorgvuldig in te vullen. Na de inschrijving hebben ouders een periode van 6 weken om de volledige betaling van het schoolgeld te voltooien. Wordt de betaling niet binnen deze termijn afgerond, dan vervalt de inschrijving en is er geen gegarandeerde plek voor het kind.
Ouders worden aangeraden tijdig te beginnen met de inschrijving. Voor meer informatie is SKOA bereikbaar via de website of het telefoonnummer 5231800.

Politieke invloed op de media op Aruba

IN aanloop naar de verkiezingen op Aruba is het gebruikelijk dat politieke partijen zendtijd en reclame kopen op lokale mediaplatforms, wat een belangrijke inkomstenbron vormt voor deze media. Dit brengt echter zorgen met zich mee over de grens tussen eerlijke berichtgeving en media als politieke instrumenten. Wanneer mediakanalen niet alleen advertentieruimte verkopen, maar ook financieel verbonden zijn met politieke figuren, ontstaat de perceptie van partijdigheid, wat de geloofwaardigheid van de Arubaanse pers schaadt.
Het publiek op Aruba is steeds beter geïnformeerd en eist onpartijdigheid in nieuwsberichten. Daarom is het essentieel om kritisch naar de verschillende mediakanalen te kijken en onderscheid te maken tussen partijdige platforms en die welke zich inzetten voor onafhankelijke journalistiek. Transparantie en toewijding aan onafhankelijke verslaggeving zijn cruciaal voor het herstel van publiek vertrouwen. Alleen zo kan Aruba werken aan een betrouwbaar medialandschap dat informeert in plaats van beïnvloedt.

Aruba blijft populair onder terugkerende gasten

ARUBA trekt veel terugkerende gasten, waarvan 53,6% Baby Boomers zijn die in timeshares verblijven. Millennials en Generatie X geven vaker de voorkeur aan hotels met een

European Plan. De meeste bezoekers hebben een jaarinkomen van $100.000 of meer, en mond-tot-mondreclame speelt een grote rol: 70,1% raadpleegt familie en vrienden voor advies. Ondanks interesse in andere bestemmingen, komt 64,5% uiteindelijk weer terug naar Aruba.
In augustus 2024 ontving Aruba 126.058 verblijfsgasten, een stijging van 17,4% ten opzichte van dezelfde maand in 2023. Van deze gasten kwam 77,7% uit Noord-Amerika. Wat betreft accommodatie koos 25,5% voor European Plan-hotels en 31,6% voor short-term vacation rentals.
A.T.A. streeft naar een "High Value-Low Impact"-model om hoogwaardige bezoekers aan te trekken die waarde hechten aan natuur, cultuur en economie. Voor meer toerismestatistieken, raadpleeg de maandelijkse rapporten van A.T.A. op www.ata.aw.

CO2-Handel:

Effectief klimaatinstrument of groene schijn?

CO2-HANDEL is een marktgerichte benadering om de uitstoot van broeikasgassen te beperken. Het werkt via twee systemen: 'cap-and-trade', waarbij overheden uitstootlimieten en koolstofkredieten instellen die verhandeld kunnen worden, en koolstofcompensatie, waarbij bedrijven investeren in projecten die CO2 verminderen. Voorstanders zien CO2-handel als een flexibel middel om bedrijven te stimuleren hun uitstoot te verlagen en een schonere economie te bevorderen.
Critici stellen echter dat het bedrijven in staat stelt hun verantwoordelijkheid af te kopen zonder daadwerkelijk hun vervuiling te verminderen, wat leidt tot beschuldigingen van 'greenwashing'. Sommige compensatieprojecten worden bovendien beticht van het overdrijven van hun impact en gebrek aan toezicht.
Of CO2-handel een effectief instrument is, hangt af

van strikte regulering en integratie in een bredere klimaatstrategie. Het mag geen vervanging zijn voor directe acties, zoals vermindering van fossiele brandstoffen en bevordering van duurzame energie.

AZV:

Geen eigen bijdrage meer voor begeleider bij buitenlandse zorg

VANAF 1 oktober 2024 vervalt de eigen bijdrage van 75 florin voor het vliegticket van een sociale begeleider wanneer een verzekerde medische zorg in het buitenland nodig heeft. Voorheen dekte AZV de reiskosten voor zowel de patiënt als de begeleider, waarbij een eigen bijdrage van 75 florin werd gevraagd voor het ticket van de begeleider.

Met deze verandering wil AZV het proces voor verzekerden versoepelen, zodat zij bij goedkeuring van buitenlandse medische zorg niet langer dit bedrag hoeven te betalen.

Wanneer medische zorg in het buitenland is goedgekeurd, dekt AZV:

De medische kosten (operaties, tests).

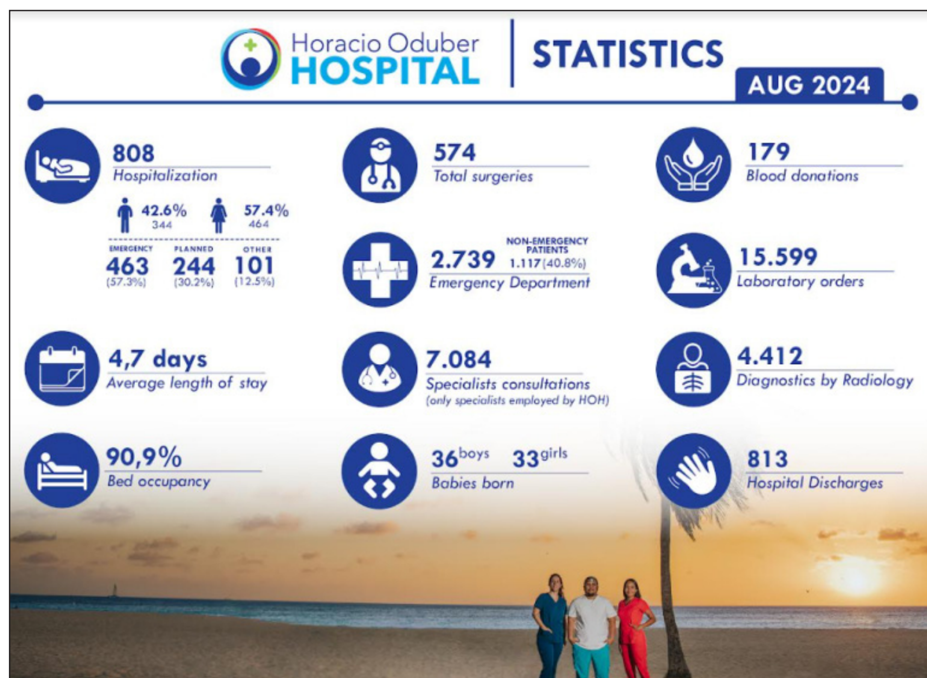
Hotelkosten via een garantiebrief.

Financiële ondersteuning voor voeding en drinken (water) voor de patiënt.

Voor meer details, bezoek www.azv.aw onder "Cuido Medico den Exterior".

Augustus 2024

Maandelijkse Cijfers HOH

HET Horacio Oduber Hospital (HOH) deelt de belangrijkste cijfers voor augustus 2024. In totaal werden 808 patiënten opgenomen, vergelijkbaar met juli. De gemiddelde opnameduur bedroeg 4,7 dagen, en 90,9% van de bedden was bezet, een stijging ten opzichte van de 76,6% in juli. Van de opnames kwam 30,2% via een geplande procedure.

In augustus vonden 574 operaties plaats en werden 69 baby's geboren (36 jongens, 33 meisjes). De Bloedbank registreerde 179 bloeddonaties. De spoedeisende hulp behandelde 2.739 patiënten, waarvan 40,8% geen spoedeisende gevallen waren.

De specialisten in het HOH voerden 7.084 consulten uit in de verschillende poliklinieken. De radiologieafdeling deed 4.412 onderzoeken, zoals CT-scans en MRI's, en het laboratorium (LABHOH) verwerkte 15.599 testaanvragen. In totaal konden 813 patiënten na hun opname terug naar huis.

HOH blijft zich inzetten voor het leveren van kwalitatief hoogstaande zorg aan de Arubaanse gemeenschap.

Succesvolle week voor Aruba Global Travel Conference 2024

DE Aruba Global Travel Conference 2024, gehouden van 17 tot 20 september, was een groot succes. Dit internationale evenement bracht 67 deelnemers uit de Verenigde Staten, Canada, Latijns-Amerika en Europa naar het eiland. In totaal bezochten 103 personen Aruba voor deze conferentie.

Gedurende de week werden belangrijke presentaties en discussies gevoerd, gericht op het versterken van samenwerkingen in de toeristische sector en de toekomstige strategie van Aruba. Hierbij stonden "Responsible Tourism" en "Regenerative Tourism" centraal, evenals het aantrekken van hoogwaardige bezoekers die zowel economisch als ecologisch bijdragen aan het eiland.

Hoogtepunten waren de Toeristische Markt (Marketplace) sessies voor Latijns-Amerika, Noord-Amerika en Europa, waarbij meer dan 35 lokale partners zakelijke kansen verkenden met internationale executives.

De positieve reacties van zowel lokale als internationale deelnemers onderstrepen het succes van dit evenement, dat nieuwe kansen creëert voor Aruba's toeristische markten. Dank gaat uit naar A.T.A. en lokale partners voor hun inzet.

Colegio Arubano viert 65-jarig jubileum met festiviteiten

COLEGIO Arubano viert in oktober hun 65-jarig bestaan met een feestweek van 14 tot 19 oktober. De week begint op maandag met een sfeervolle, ecumenische viering voor de hele school. Op vrijdag vindt een creatieve dag plaats, inclusief een 'crazy hair day' in het thema van het jubileum, waarbij de kleuren blauw en goud centraal staan.
Op zaterdag 19 oktober organiseert het Colegio een groot evenement voor de Arubaanse gemeenschap met de verkoop van verschillende snacks en een goed gevulde bar. Kaarten zijn verkrijgbaar bij de schooladministratie, Plaza Bookshop en Pay.aw.
Colegio Arubano streeft al 65 jaar naar onderwijs van hoge kwaliteit. Alle afdelingen, van Ciclo Basico tot examenklassen, zorgen voor de juiste begeleiding en vorming van studenten. Terwijl het Colegio terugkijkt op een rijke en succesvolle geschiedenis, blijft het gericht op de toekomst en de ontwikkeling van de jeugd van Aruba.

Gratis griepprik voor 60-plussers

VANAF 26 september biedt de DVG de griepprik gratis aan voor alle 60-plussers en personen jonger dan 60 met een chronische aandoening. Ouderen van 60 jaar en ouder kunnen zonder recept van de huisarts terecht bij de afdeling Infectieziekten van de DVG voor een 'WALK IN' vaccinatie, waarbij zij hun AZV-kaart moeten tonen. Ouderen die in zorginstellingen wonen, worden daar gevaccineerd.
Personen jonger dan 60 jaar met een chronische aandoening kunnen de griepprik ook gratis ontvangen, maar hebben hiervoor een recept van de huisarts nodig.
Voor anderen die jonger zijn dan 60 en geen chronische aandoening hebben, is de griepprik beschikbaar tegen een vergoeding van Afl 20,-. Hiervoor dient men een afspraak te maken tussen 8:00-11:45 uur of 13:00-15:30 uur, van maandag tot en met vrijdag.
Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de afdeling Infectieziekten via 5224239 of 5224241.

Voor Carnaval 71:

Rode Kruis Aruba en SMAC ondertekenen MOU

OP dinsdag 25 september is een belangrijke stap gezet voor Carnaval 71, waarbij gezondheid en veiligheid op de eerste plaats staan. Rode Kruis Aruba en SMAC hebben een samenwerkingsovereenkomst getekend voor het komende

carnavalsseizoen.
De directeur van Rode Kruis, de heer Stephen Daal, en de voorzitter van SMAC, de heer Darren van Ommeren, benadrukten in de ochtend dat de veiligheid tijdens alle carnavalsactiviteiten goed gegarandeerd moet zijn. Samen zullen zij hieraan werken met het volledige team van Rode Kruis Aruba. Rode Kruis Aruba bedankt het bestuur van SMAC voor het vertrouwen!

Stijgende levenskosten op Aruba in augustus 2024

HET Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) rapporteert een stijging van de Consumenten Prijs Index (CPI) op Aruba voor augustus 2024. De CPI steeg met 0,7% ten opzichte van juli en 2,9% ten opzichte van augustus 2023, wat duidt op toenemende prijzen en een afname in koopkracht.
Huishoudelijke uitgaven, zoals apparaten (+14,6%) en persoonlijke verzorging (+10,4%), zijn de belangrijkste aanjagers van de stijging. Positief is dat de prijzen in sectoren zoals recreatie en hotels juist daalden, met een afname van 47% in accommodatiekosten en 1,4% in restaurantprijzen. De kerninflatie blijft op 3,1%, terwijl de energieprijzen met 2,5% zijn gedaald. Het minimuminkomen voor een gezin van vier is nu Afl. 5.514, een stijging van Afl. 150.
Om hierop in te spelen, wordt aangeraden om bewust te budgetteren, deals te zoeken en energie-efficiënte maatregelen te nemen om de impact van deze veranderingen te beheersen.

Aruba gastheer voor 'Destination Caribbean 2025' conferentie

ARUBA Tourism Authority (A.T.A.) kondigt trots aan dat Aruba in september 2025 de 'Destination Caribbean 2025' conferentie zal organiseren, in samenwerking met

⟶

Northstar Meetings Group. Deze conferentie wordt gezien als het belangrijkste evenement voor professionals in de vergader- en incentivereizenbranche die groepsreserveringen in het Caribisch gebied coördineren.

Het evenement zal hooggeplaatste kopers verbinden met de beste bestemmingen in de regio, waaronder hotels, resorts, cruisemaatschappijen en toeristische organisaties. Tijdens de conferentie krijgen de deelnemers de kans om kennis te maken met experts uit de industrie en waardevolle zakelijke relaties op te bouwen.

De conferentie zal plaatsvinden in het Hilton Aruba Caribbean Resort & Casino. A.T.A. werkt nauw samen met lokale partners, waaronder Hilton, Embassy Suites, Joia-Iberostar en De Palm DMC, om een onvergetelijk en succesvol evenement te creëren. Deze samenwerking biedt Aruba een unieke kans om zich te promoten als een duurzame en hoogwaardige MICE-bestemming.

AruBIG invoering:

Informatiebijeenkomst voor verpleegkundigen en psychologen

HET Kwaliteitsinstituut organiseert een informatie-evenement over de invoering van AruBIG voor verpleegkundigen en psychologen, die begin 2025 van kracht wordt. Op donderdag 26 september vindt een presentatie plaats voor verpleegkundigen, doktersassistenten en klinisch technologen, waar de nieuwe registratievereisten worden besproken, inclusief erkende diploma's en benodigde documenten. Geïnteresseerden kunnen zich via hun werkgever of vereniging aanmelden bij het Kwaliteitsinstituut via kwaliteitsinstituut@dvg.aw.

Op vrijdag 27 september volgt een presentatie voor psychologen, psychotherapeuten, orthopedagogen en orthopedagoog-generalisten. Ook hier worden erkende diploma's en het registratieproces toegelicht. Psychologen worden uitgenodigd om zich direct bij het Kwaliteitsinstituut te registreren.

Beide bijeenkomsten vinden plaats van 13:00 tot 17:00 uur in Hyatt Place. Deelname kan worden verzekerd door aanmelding via e-mail: kwaliteitsinstituut@dvg.aw, ingrid.croes@dvg.aw of josue.kelly@dvg.aw.

AHATA doneert professionele kokssets aan culinair studenten van EPI

DE Aruba Hotel & Tourism Association (AHATA) heeft 52 professionele messensets gedoneerd aan eerstejaars studenten van het culinaire programma van EPI HORECA. Naast de messensets ontvingen de studenten ook een T-shirt van AHATA's "Ami Ta Turismo"-campagne.

Tijdens de overhandiging benadrukte Vanessa Rasmussen, Manager of Member Services and Administration bij AHATA, dat deze gereedschappen symbool staan voor de eerste stap in de toekomstige carrière van de studenten.

Als organisatie die bijdraagt aan de duurzame ontwikkeling van Aruba's economie en toerisme, zet AHATA zich in voor initiatieven die de kloof tussen onderwijs en de arbeidsmarkt dichten.

Met deze donatie wil AHATA niet alleen investeren in lokaal talent, maar ook meer jongeren inspireren om hun ambitie in de wereld van gastronomie voort te zetten met motivatie en toewijding.

Ouderschapsplan Aruba in studie bij gerecht van eerste aanleg

MET de invoering van de Wet Ouderschapsplan op 1 maart 2024 is het verplicht voor gescheiden ouders om een Ouderschapsplan op te stellen, waarin ze hun gedeelde verantwoordelijkheid voor hun kinderen vastleggen. Om de impact en effectiviteit van deze wet te meten, voert het Ouderschapsplan, in samenwerking met de Universiteit van Aruba en de Universiteit Utrecht, een onderzoek uit.

De centrale vraag van het onderzoek richt zich op het functioneren van jongeren en ouders na een scheiding, en hoe mediation kan helpen om problemen te verminderen. De studie omvat ook een analyse van gerechtelijke zaken van 2020 tot februari 2024.

Ouders die een scheiding doormaken kunnen gratis begeleiding krijgen via het Loket Ouderschapsplan. Inschrijving verloopt via www.plandimayor.org. Het Ouderschapsplan is gevestigd in het MfA-gebouw in Santa Cruz en bereikbaar via WhatsApp op 5696871 of mobiel op 5941545/5941533.

IDEA organiseert gratis "Youth Entrepreneurship" workshops voor jongeren

HET Departement van Economische Zaken (IDEA), gesteund door het Ministerie van Economische Zaken, organiseert van 7 t/m 9 oktober 2024 de "Youth Entrepreneurship" →

workshops voor jongeren van 12 tot 17 jaar. Deze gratis workshops, gehouden tijdens de herfstvakantie, zijn gericht op het ontwikkelen van essentiële ondernemersvaardigheden en kennis voor toekomstige ondernemers.

De onderwerpen variëren van 'Wat is Ondernemerschap?' (door Sharon Meijer), 'Marketing, Branding & Public Relations' (door Susanna Maduro) tot 'Creative Entrepreneurship' (door Sharina Gumbs). Andere thema's zijn het maken van een businessplan en investeren en budgetteren.

De workshops vinden plaats op het Departement van Economische Zaken (L.G. Smith Blvd #160, Sun Plaza, 2e verdieping) van 8:15 tot 12:00 uur. Snacks en drankjes worden voorzien.

Registratie kan via de link: https://www.surveymonkey.com/r/Youthpreneur. Wees er snel bij, want het aantal plaatsen is beperkt.

Virtuele sessie over kansen in Washington DC voor jongeren en professionals

OP maandag 30 september organiseert de Gevolmachtigde Minister in de VS, Zulema Dabian-Erasmus, een virtuele sessie over professionele kansen in Washington DC. De sessie vindt plaats om 9.00 uur EST (15.00 uur in Nederland) en is gericht op studenten en professionals die hun carrière willen verrijken. Registratie is vereist om de Zoom-link te ontvangen. De sessie biedt waardevolle informatie over werkervaring in Washington DC, inclusief stages bij internationale organisaties zoals de Wereldbank en de Inter-American Development Bank. De Netherlands-America Foundation bespreekt fondsen voor Nederlandse studenten voor een master of stage in de VS. Ook deelt de Arubaanse professional Jennifer Molina Vrolijk haar ervaring als stagiaire bij de Organization of American States.

De Minister Plenipotentiary wil met deze sessie laten zien dat met de juiste informatie studeren en werken in de VS haalbaar is. Registreer via was-gma@minbuza.nl of de link: Opportunities in DC.

Deadline 30 september 2024

Inschrijving Landsexamen 2025 Geopend

HET Directie Onderwijs Aruba (DEA) meldt dat de inschrijving voor het Landsexamen MAVO, HAVO en VWO voor het schooljaar 2024-2025 open is van 1 tot 30 september 2024. Het Landsexamen biedt de mogelijkheid om een officieel diploma te behalen, vergelijkbaar met dat van een middelbare school. Deelname staat open voor degenen die hun diploma willen behalen of voor wie certificaten voor specifieke vakken wil behalen. Kandidaten kunnen ervoor kiezen om in één of meerdere vakken examen te doen, verspreid over maximaal 10 jaar.

Inschrijven kan via het digitale formulier op www.ea.aw, samen met een uittreksel van het bevolkingsregister (maximaal 6 maanden oud). Voor meer informatie kunnen geïnteresseerden de "Informatiebrochure Landsexamen 2025" downloaden op de website en het DEA volgen op Facebook of Instagram (@EducationAruba).

CBS enquête "Inkomen en Uitgaven 2023-2024" voortgang en belang

HET Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) voert momenteel de elfde ronde uit van de "Inkomen en Uitgaven"-enquête. Sinds oktober 2023 hebben enquêteurs 1.701 huishoudens in heel Aruba bezocht. De enquête biedt inzicht in de consumptiepatronen van de afgelopen acht jaar en wordt gebruikt om de wegingen van de consumptiekorf voor de Consumentenprijsindex (CPI) aan te passen.

De gegevens zijn volledig anoniem en ondersteunen het CBS bij de maandelijkse berekening van de CPI, een belangrijke economische indicator. Deze resultaten helpen bij loonindexering, aanpassing van het bruto binnenlands product (BBP) en het vaststellen van inflatiedoelstellingen. Daarnaast brengt de enquête de behoeften van kwetsbare groepen in kaart, essentieel voor sociaal-economische beleidsvorming. Twee bezoekperioden staan nog gepland. Voor vragen kan contact worden opgenomen met het CBS via 524-7433 of per e-mail: cbs@setarnet.aw.

WOW Aruba Lanceert "GRIT TECH CAMP"

Voor Jonge Vrouwen in Technologie

OP 12 oktober 2024 organiseert Women empOwering Women (WOW) Aruba het eerste "GRIT Tech Camp" voor meisjes van 13 tot 19 jaar. GRIT staat voor "Girls Represented in Tech" en wil jonge vrouwen inspireren voor een carrière in technologie, een sector waar vrouwen ondervertegenwoordigd zijn. De sessies behandelen onderwerpen zoals productmanagement, digitale transformatie, AI, softwareontwikkeling en cybersecurity. Lokale vrouwelijke professionals, waaronder experts van de Centrale Bank van Aruba en Aruba Investment Bank, zullen het evenement leiden.

Het camp vindt plaats van 9.00 tot 13.00 uur in het SETAR Connection Center. Tickets kosten 25 florin voor jongeren en 35 florin voor volwassenen, verkrijgbaar via Pay.aw. Het evenement biedt waardevolle informatie en netwerkmogelijkheden en wil barrières doorbreken voor vrouwen in de technologische sector. Meer informatie is beschikbaar via de Facebook-pagina van WOW Aruba.

Trending • NL

Hackers stelen werkgerelateerde gegevens van alle politiemedewerkers

HACKERS hebben een datalek veroorzaakt bij de politie waarbij de werkgerelateerde contactgegevens van alle politiemedewerkers zijn buitgemaakt. Minister David van Weel (Justitie) meldt dat het specifiek om namen en contactgegevens gaat, zonder verdere privé- of onderzoeksinformatie. De politie heeft dit datalek op donderdag gemeld aan het kabinet en is momenteel bezig met een onderzoek naar de oorzaak en impact van het incident.
Hoewel het voor de meeste agenten mogelijk geen ernstige gevolgen heeft als hun naam of e-mailadres wordt verspreid, geldt dit niet voor gevoelige eenheden zoals de Mobiele Eenheid, arrestatieteams of undercoveragenten. De woordvoerder van Van Weel kon nog niet aangeven wat de precieze impact van het lek is voor deze specifieke groepen agenten.

Grote hoeveelheid illegaal vuurwerk gevonden in Amsterdam

IN Amsterdam Nieuw-West heeft de politie donderdag 198 explosieven, bestaande uit illegaal vuurwerk, in een woning aangetroffen. Dit meldt de politie vrijdag. Een 21-jarige man uit Amsterdam is gearresteerd op verdenking van bezit en verkoop van deze explosieven.
De politie doorzocht de woning na een tip over de handel in explosieven. Het vuurwerk bevatte meer dan 5 kilo flitspoeder, een instabiel en gevaarlijk materiaal dat door wrijving of statische elektriciteit kan ontbranden. Ontploffing van dit vuurwerk zou mogelijk grote gevolgen hebben gehad voor de woonwijk.
De exacte locatie van de vondst wordt niet bekendgemaakt om de identiteit van de verdachte te beschermen. Volgens de politie verstoort deze arrestatie een schakel binnen het criminele netwerk van explosievenhandel en recente explosies. De verdachte is nog in hechtenis.

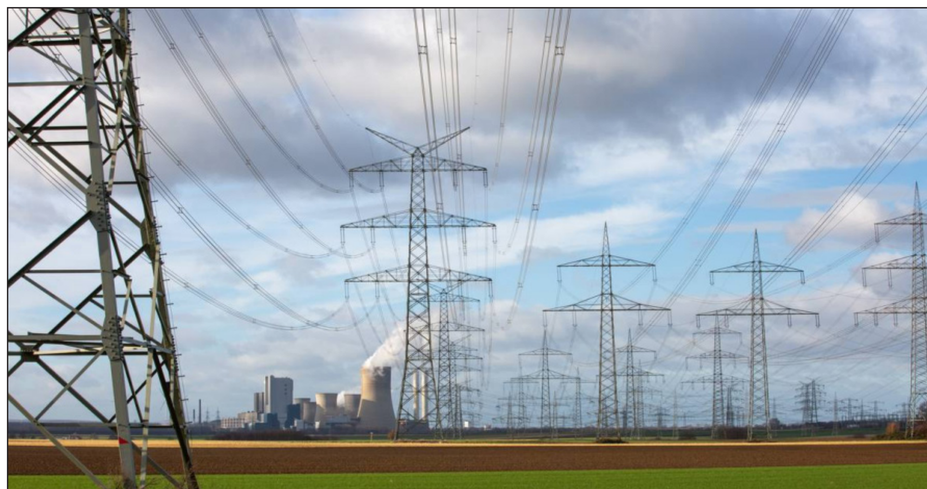
Minister bespreekt vroegpensioen voor zware beroepen met vakbonden en werkgevers

MINISTER Eddy van Hijum (Sociale Zaken) gaat in gesprek met vakbonden en werkgevers over een nieuwe regeling voor vroegpensioen bij zware beroepen. Ondanks dat vakbonden de huidige kabinetsregeling te karig vinden, zijn ze bereid om volgende week te overleggen. De geplande stakingen vanaf 14 oktober door vakbond FNV gaan echter voorlopig door.
Van Hijum heeft aangegeven dat de eisen van de bonden bespreekbaar zijn. Hij benadrukt dat een nieuwe regeling specifiek gericht moet zijn op mensen met echt zware beroepen, zoals agenten, en niet op algemene beroepsgroepen zoals bankpersoneel. De huidige tijdelijke regeling loopt eind 2025 af.
De minister wil voorkomen dat de nieuwe regeling een algemene uittreedregeling wordt. Hij stelt een signaalwaarde voor van 15.000 deelnemers per jaar. Daarnaast staat hij open voor de eis dat werknemers meer overhouden →

wanneer ze eerder stoppen.

Nederland en Duitsland zoeken samenwerking om overvol stroomnet aan te pakken

HET Nederlandse stroomnet kampt met capaciteitsproblemen, terwijl in Duitsland vooral de hoge stroomprijzen zorgen baren. In Nederland wachten bijna tienduizend bedrijven op een aansluiting. Duitse netbeheerder TenneT, actief in beide landen, investeert de komende tien jaar 160 miljard euro in de uitbreiding van het Duitse stroomnet om de Energiewende te realiseren.
Duitsland heeft een moderner en beter verbonden stroomnet, dat samenwerkt met veertig Europese netbeheerders. Toch verhindert wetgeving snelle stroomuitwisseling tussen Nederland en Duitsland, wat de huidige Nederlandse netcongestie verergert. TenneT waarschuwt dat zonder verdere uitbreiding van het net, duurzame energieprojecten beperkt worden.
De Delta Rhine Corridor, een Nederlands-Duits project voor groene waterstoflevering, loopt vier jaar vertraging op en gaat naar verwachting pas in 2032 in gebruik. TenneT benadrukt dat verdere Europese samenwerking cruciaal is voor een stabiele en betaalbare stroomvoorziening.

Onderwijs:

Compensatie voor BTW-verhoging schoolboeken onvoldoende

DE onderwijssector vreest dat de compensatie voor de geplande btw-verhoging op schoolboeken ontoereikend is. Het kabinet heeft bijna 60 miljoen euro per jaar toegezegd om de effecten voor basis- en middelbare scholen te beperken, maar studenten vanaf 18 jaar vallen buiten deze regeling. Abdelkader Karbache van de Landelijke Studentenvakbond (LSVb) waarschuwt dat studenten hierdoor hogere kosten zullen moeten dragen.
Voor mbo-studenten onder 18 jaar is 1,5 miljoen euro extra toegezegd, maar volgens Adnan Tekin van de MBO Raad dekt dit de kosten niet. De prijsstijging voor boeken zou 12 tot 15 euro bedragen, terwijl de compensatie slechts 6 tot 7 euro is.
De Tweede Kamer debatteert ook over de btw-verhoging voor de cultuursector. Oppositiepartijen verzetten zich tegen het plan, terwijl coalitiepartijen zoeken naar manieren om het begrotingstekort te dichten.

ING verhoogt tarieven voor alle particuliere betaalpakketten

ING verhoogt vanaf volgend jaar de tarieven van alle particuliere betaalpakketten met 25 cent per maand. Deze verhoging is volgens de bank noodzakelijk om het betalingsverkeer ‘veilig en beschikbaar’ te houden. Zo stijgt het tarief voor het BasisPakket van 4,35 euro naar 4,60 euro per maand. Ongeveer 8 miljoen klanten worden door deze aanpassing getroffen. Ook de tarieven voor creditcards stijgen met hetzelfde bedrag.
Daarnaast past ING de voorwaarden aan voor klanten die rood staan door automatische afschrijvingen, zoals de kosten van het betaalpakket. Voortaan hoeven klanten geen rente meer te betalen over deze overschrijdingen, maar dienen ze het bedrag direct terug te betalen. Lukt dit niet, dan belooft ING samen naar een oplossing te zoeken.

Zorgpremie stijgt weer:

Wat betekent dit en hoe vergelijkt Nederland met het buitenland?

DE zorgpremie voor de basisverzekering in Nederland stijgt volgend jaar opnieuw. Volgens verzekeraar DSW komt dit door hogere zorgkosten en gestegen salarissen, na succesvolle acties van ziekenhuis- en ouderenzorgpersoneel. Hoewel werken in de zorg gemiddeld niet onderbetaald is, zijn er wel salarisverschillen binnen de sector.
Nederland geeft meer uit aan zorg dan andere Europese landen: 4570 euro per inwoner, wat 13 procent boven het EU-gemiddelde ligt. Ongeveer 85 procent van de kosten wordt door de overheid gedekt. Zorgverzekeraars in Nederland mogen winst maken, maar hebben geen expliciet winstoogmerk.
Verzekeren bij buitenlandse maatschappijen is niet

mogelijk zonder vergunning van De Nederlandsche Bank (DNB). Voor hulp bij het kiezen van een zorgverzekering zijn vergelijkingssites als Independer en ZorgKiezer beschikbaar, waarbij het belangrijk is te letten op vergoedingen en contracten met zorgaanbieders.

Onderzoek naar La Souris

Meer fatbikes mogelijk verboden na EU-Besluit

DE Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) wil na het EU-verbod op de fatbike Ouxi V8 meer populaire modellen van de weg halen. Onder andere de QM Wheel V20(pro), met een te zwaar motorvermogen van 750 watt, staat op de radar. Veilig Verkeer Nederland (VVN) dringt al langer aan op een verbod, omdat deze fatbikes snelheden tot 45 km/u kunnen bereiken. De ILT controleert sinds juni intensief op illegale fatbikes en heeft inmiddels 16.500 exemplaren in beslag genomen. Het Openbaar Ministerie onderzoekt nu grote dealer La Souris, die tienduizenden illegale fatbikes zou hebben verkocht. De EU heeft een verkoopverbod ingesteld voor de Ouxi V8, met terugwerkende kracht tot 31 maart. Dealers mogen het model niet meer verkopen, en gebruikers mogen er niet op rijden zonder rijbewijs, helm en verzekering. ILT wacht op mogelijke bezwaren tegen dit besluit.

F-16’s vliegen laatste rondje boven Nederland voor afscheid

VRIJDAGMIDDAG maakten de F-16’s van de Nederlandse luchtmacht hun laatste vlucht boven het land. Na 45 jaar trouwe dienst worden de toestellen vervangen door nieuwere F-35’s. Rond 13.30 uur vertrokken zeker zes F-16’s vanaf vliegbasis Volkel voor een formatievlucht van ongeveer twee uur op een hoogte van 400 meter.
De route voerde langs verschillende historische locaties, waaronder de oude luchtmachtbasis De Peel, Leeuwarden, Vlieland, het commandocentrum Nieuw-Milligen en de Defensiebasis in Den Haag.
Na deze afscheidstocht gaan 24 F-16’s naar Oekraïne om te worden ingezet in de strijd tegen Rusland, terwijl 18 andere toestellen naar een trainingscentrum in Roemenië worden overgebracht.

Kamer vraagt om meer actie van Minister Agema voor behoud ziekenhuis Heerlen

MINISTER Fleur Agema (Volksgezondheid) wil een “ultieme poging” doen om spoedzorg in het ziekenhuis van Heerlen te behouden. Dit besluit volgt op plannen van Zuyderland-ziekenhuizen om spoedeisende hulp, intensive care en geboortezorg vanaf 2030 alleen in Sittard-Geleen te concentreren, vanwege personeelstekorten.

Agema wil Zuyderland wijzen op plannen uit het regeerakkoord, zoals een vaste financiering voor ziekenhuizen en het aantrekkelijker maken van zorgwerk door minder administratiedruk. Kamerleden tonen echter frustratie over wat zij zien als onvoldoende inzet. Zij vragen zich af of Agema’s inspanning daadwerkelijk de sluiting kan voorkomen.

Ondanks verzoeken vanuit de Kamer, ontraadt Agema diverse moties, waaronder voorstellen om lokale partijen beter te betrekken bij sluitingsbesluiten en een pilot voor minder regeldruk. Volgens haar zijn deze al onderdeel van bestaand beleid. De Kamer stemt dinsdag over de ingediende moties.

Sports • NL

Ajax meldt jaarverlies van bijna €10 miljoen; Omzet daalt met 23 procent

AJAX heeft over het seizoen 2023-24 een verlies van 9,8 miljoen euro gerapporteerd. Dit is een opvallende daling ten opzichte van het voorgaande jaar, toen de club nog een winst van 39 miljoen euro boekte.
In een verklaring laat de club weten dat het verlies voornamelijk te wijten is aan minder inkomsten uit Europees voetbal, omdat Ajax zich niet wist te kwalificeren voor de UEFA Champions League. Daarnaast leverden ook transfers minder op dan voorgaande jaren.

Het resultaat hiervan was een daling in de netto-omzet van 44 miljoen euro, wat een vermindering van 23 procent betekent. Ook lagere merchandiseverkopen droegen bij aan de daling van de omzet.

De club verwacht ook na het huidige seizoen een negatief financieel resultaat en heeft aangekondigd extra structurele kostenbesparingen door te voeren om dit tegen te gaan.
Ajax beleefde vorig seizoen het slechtste seizoen in decennia, met een vijfde plaats in de Eredivisie als gevolg. In Europa werd de club uitgeschakeld in de groepsfase van de UEFA Europa League en vervolgens in de achtste finales van de UEFA Conference League door het Engelse Aston Villa.

De transferopbrengsten bedroegen 81,5 miljoen euro, voornamelijk door de transfers van Mohammed Kudus en Edson Álvarez naar West Ham United en Jurriën Timber naar Arsenal. Het netto transferresultaat kwam uit op 31,3 miljoen euro, na afschrijving van compensatievergoedingen.

Volgens de verklaring van de club bedraagt het eigen vermogen van Ajax momenteel 226,4 miljoen euro. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) moet de jaarrekening echter nog goedkeuren.

Pech voor Vine en Nederland

Evenepoel herpakt zich en wint WK tijdrijden

REMCO Evenepoel heeft zich opnieuw gekroond tot wereldkampioen tijdrijden. De Belg was in Zürich de snelste op een uitdagend parcours met lastige afdalingen, ondanks een rommelige start. Australiër Jay Vine kwam in de problemen tijdens één van deze afdalingen en moest gehavend zijn race voortzetten.

Opnieuw Wereldtitel voor Evenepoel
Topfavoriet Remco Evenepoel beleefde een onrustige start. Net voordat hij van start ging, viel plotseling zijn ketting eraf. Gelukkig werd dit snel opgelost, maar de Belg moest zonder wattagemeter van start gaan. In een reactie na afloop vertelde hij dat hij zijn rit 'op gevoel' moest rijden. "Het was misschien wel de moeilijkste tijdrit uit mijn leven," aldus Evenepoel. "Het was hard werken, zonder dat ik kon zien of ik over de limiet ging."

Desondanks zette hij bij het eerste tussenpunt meteen de snelste tijd neer: 13.99. Zijn voorsprong verstevigde bij de tweede en derde meetpunten, waardoor de overwinning vrijwel zeker leek. Uiteindelijk finishte hij met een tijd van 53.01, zes seconden sneller dan de Italiaan Filippo Ganna. Hiermee prolongeerde Evenepoel zijn wereldtitel.

Jay Vine's Ongeluk
Het parcours in Zürich was verraderlijk, wat de Australische renner Jay Vine ondervond. In een gevaarlijke afdaling ging het mis en kwam Vine ten val. Hoewel hij zijn race wist te vervolgen, zat hij onder de schaafwonden en kwam met een bebloed gezicht over de finish. Hij eindigde uiteindelijk als vijfde, 29 seconden langzamer dan winnaar Evenepoel.

Daan Hoole en de Nederlandse Prestaties
Namens Nederland stond Daan Hoole aan de start. Hij begon sterk met een vijfde tijd bij het eerste meetpunt, slechts dertien seconden achter de Italiaan Edoardo Affini. Toch eindigde hij uiteindelijk op de zeventiende plek, 2 minuten en 43 seconden achter Evenepoel. Affini, die aanvankelijk de snelste tijd neerzette, moest genoegen nemen met brons.

Demi Vollering zorgde zondag voor een zilveren medaille voor Nederland in de vrouwenwedstrijd. Ze eindigde als tweede achter de Australische Grace Brown. Ellen van Dijk werd achtste na een sterke race waarin ze bij het eerste meetpunt nog de snelste tijd had.

Fee Knaven grijpt naast medaille
In de juniorenwedstrijd bij de vrouwen draaide het uit op een grote teleurstelling voor de 17-jarige Nederlandse Fee Knaven. Het WK was haar kans op revanche na een dramatisch verlopen EK, waar ze op het laatste moment het goud misliep. In Zwitserland leek ze lange tijd mee te strijden voor de wereldtitel, maar moest uiteindelijk flink tijd toegeven in het tweede gedeelte van de race. Ze eindigde met 47 seconden achterstand op de Britse Cat Ferguson en greep naast een medaille, want ook Viktoria Chladonova (Slowakije) en Imogen Wolff (Groot-Brittannië) waren sneller.

Toekomstige Kansen voor Nederland
De komende dagen staan nog de wegwedstrijden op het programma, waarin Nederland opnieuw kans maakt op medailles. Mathieu van der Poel zal zondag zijn wereldtitel verdedigen nadat hij vorig jaar de eerste Nederlandse wereldkampioen bij de mannen in 38 jaar werd. Demi Vollering zal een dag eerder proberen om haar eerste regenboogtrui te verdienen in de wegwedstrijd voor vrouwen. Ook de beloften en junioren komen nog in actie.

Remco Evenepoel bewees in Zürich zijn klasse door ondanks een valse start zijn wereldtitel tijdrijden met succes te verdedigen. Jay Vine kende minder geluk door een zware val in een afdaling, maar wist zijn race toch te voltooien. Voor Nederland was het een gemengd resultaat met enkele sterke prestaties, maar ook teleurstellingen zoals die van junior Fee Knaven en de tweede plaats van Demi Vollering.

Na succesvolle Europese week:

Nederland loopt uit op Portugal in coëfficiëntenranglijst

HET Nederlandse voetbal heeft afgelopen week een uitstekende prestatie geleverd in Europa, wat resulteerde in een flinke stijging op de UEFA-coëfficiëntenranglijst. Dankzij de goede resultaten van Ajax, AZ en FC Twente kon Nederland weer wat uitlopen op Portugal, de directe concurrent voor de felbegeerde zesde plek. Deze positie is van groot belang, omdat deze recht geeft op twee vaste tickets voor de groepsfase van de Champions League.

Succesvolle Resultaten in Europa
AZ beet woensdagavond het spits af met een 3-2 overwinning op het Zweedse IF Elfsborg. Deze winst leverde Nederland 0,333 coëfficiëntenpunt op. Later op de avond zorgde FC Twente voor een knappe prestatie door een 1-1 gelijkspel af te dwingen tegen Manchester United in Engeland. Dit resultaat was goed voor 0,166 coëfficiëntenpunt.

Een dag later voegde Ajax daar nog eens 0,333 punt aan toe dankzij een klinkende 4-0 overwinning op het Turkse Besiktas. Met deze reeks resultaten kwam het totaal voor Nederland deze week uit op 0,833 coëfficiëntenpunt. Deze score kwam op een goed moment, aangezien de Nederlandse clubs in eerdere Europese wedstrijden wat tegenvallende resultaten hadden geboekt.

Concurrentie Uitgeschakeld
De belangrijkste concurrent in de strijd om de zesde plek, Portugal, kon deze week niet inlopen op Nederland. De Portugese clubs kwamen slechts twee keer in actie. SC Braga behaalde een 0,400 coëfficiëntenpunt door met 3-0 te winnen van Maccabi Tel Aviv, terwijl FC Porto woensdag al verloor van het Noorse Bødo/Glimt (3-2). Hierdoor bleef het verschil met Nederland op de ranglijst relatief stabiel, en zelfs iets vergroot.

Belang van de Zesde Plek
Voor Nederland is het behoud van de zesde positie op de coëfficiëntenranglijst cruciaal. De zesde plek geeft namelijk recht op twee vaste tickets voor de groepsfase van de Champions League. Vorig seizoen was Nederland zelfs nog in de race voor de vijfde plek, maar die lijkt nu voorlopig buiten bereik. Frankrijk, dat op dit moment op de vijfde plaats staat, heeft een voorsprong van bijna vijf punten op Nederland.

De komende weken zijn nog steeds van groot belang voor de Nederlandse clubs. Portugal had vorige week nog wat terrein goedgemaakt op Nederland, maar kon dat deze week dankzij de Nederlandse successen niet herhalen. Hierdoor is het verschil nu opgelopen tot bijna vier punten.

Komende Uitdagingen
Volgende week krijgen Feyenoord en PSV de kans om de coëfficiëntenstand verder op te krikken. Feyenoord speelt een uitwedstrijd tegen het Spaanse Girona, terwijl PSV Sporting CP uit Portugal ontvangt in een 'coëfficiëntenclash'. Een overwinning van PSV zou niet alleen punten voor Nederland opleveren, maar ook directe concurrent Sporting CP dwarsbomen.

Huidige Stand Coëfficiëntenranglijst
De huidige top van de ranglijst ziet er als volgt uit:
- Frankrijk - 60,379 punten
- Nederland - 55,733 punten
- Portugal - 51,816 punten

Met de komende wedstrijden in het vooruitzicht, kan Nederland verdere stappen zetten om de zesde plek veilig te stellen en de achterstand op Frankrijk te verkleinen.

Iedere overwinning en ieder gelijkspel telt mee in de strijd om de lucratieve Champions League-tickets en het behoud van een prominente plaats in het Europese clubvoetbal.

NOW PLAYING

Transformer One

The untold origin story of Optimus Prime and Megatron, better known as sworn enemies, but who once were friends bonded like brothers who changed the fate of Cybertron forever.

The Wild Robot

After a shipwreck, an intelligent robot called Roz is stranded on an uninhabited island. To survive the harsh environment, Roz bonds with the island's animals and cares for an orphaned baby goose.

Never Let Go

A family that has been haunted by an evil spirit for years. Their safety and their surroundings come into question when one of the children questions if the evil is real.

Greedy People

Follows the residents of a small island town who must navigate a sensational murder and the discovery of a million dollars; a series of increasingly bad decisions upend the once peaceful community.

For Showtimes and Online Ticketing: www.caribbeancinemas.com

RECETA DI DIA

Homemade keto icecream

E ijscream keto casero ta un dushi manera pa disfruta di un dessert abao den carbs y adecua pa esunnan cu ta sigui un dieta cetogenico. Cu ingrediente simpel y un sabor increibel, e ijscream aki ta perfectro pa satisface bo antohonan sinsali for di bo plan di alimentacion.

Ingrediente
2 cup di heavy cream
1 cup di lechi di almendra sin sucu
½ cup di sucu artificial (manera eritritol of stevia, splenda tambe ta bon)
1 telep di extracto di vanila
Pinch di salo
Opcional: pida di chuculati sin sucu of noot

Instruccion:
1. Mescla e ingredientenan: Den un comchi grandi, combina e heavy cream, e lechi di almendra, e sucu artificial, e extracto di vanila y e salo. Mescla bon te ora cu tur e ingredientenan ta completamente incorpora.

2. Basha den un mashin di traha ijscream: Si bo tin un mashin pa traha ijscream, basha e mescla den e container y sigui e instruccionnan di e fabricante pa por vries. Generalmente esey lo tuma 20 pa 30 minuut.

3. Vries: Si bo no tin un mashin pa traha ijscream, basha e mescla den un container hermetico y vries. Cada 30 minuut, mescla cu un forki pa evita e formacion di cristial di ijs. Ripiti e proceso durante aproximadamente 2-3 ora.

4. Sirbi: Una bes cu e ijscream tin e consistencia desea, sirbi den cup. Bo por agrega pida di chuculati of noot riba dje si bo ta desea.

Disfruta di bo ijscream keto casero.

Fortaleza pa Famia

Ora nos haci oracion, Dios ta demostra su poder

GOLIAT tabata wak David manera un mucha chikito, sin ningun clase di experencia militar, pero e no por a wak e Dios grandi cu David ta sirbi, pasobra Goliat tabata confia den forsa natural di hende.
Rey Saul tampoco por reconoce cu kende David ta cana, aunke David a splic'e cu su experiencia ta bringa cu leon y beer y cu Dios a yude semper, y den bista di Dios Goliat no ta masha cos.

Tin hopi cos cu nos ta mira masha grandi, caba den bista di Dios e cosnan ey no ta conta, pasobra pa Dios nada ta imposibel. Ora nos ta duda den Dios, nos ta bira manera tiracochi, cu un poco biento ta kita nos atencion. Pero ora nos para firme riba e palabra di Dios, no tin nada cu por kita e victoria for di nos.

For di principio te cu e dia di awe e yiunan di Dios semper tabatin victoria pa medio di oracion. Pasobra no tin ningun hende, ni ningun poder, ni e diabel cu por interveni den oracion di hende na Dios.

Nos tin cu compronde cu mescos cu Dios a haci den pasado, awe tambe Dios ta capaz, pa hacie.

Den e buki di Samuel capitulo 1 Anna a demostra cu esun cu keda fiel den oracion na Señor esey lo ta esun cu ta sali victorioso.

Den e buki di 1 Reynan 18:36-39 Elias a demostra cu ta pa medio di oracion, candela ta baha for di cielo, y cu ta solamente Dios por hacie pa medio di oracion.

Den e buki di Isiaias si Isaias 38:1-5 Rey Ezekias a demostra cu pa medio di oracion, Dios por cambia su decision y duna bida enbes di morto.

Den mesun buki di Isaias capitulo 37 :14-20-38: E poder di Dios ta wordo demostra cu ora un homber para firme dilanti di Dios y kere Dios por salba un nacion completo.

Filipensenan 4: 6 ta siña nos: No preocupa pa nada, ma den tur cos, pa medio di oracion, y suplica cu gradicimento, laga boso peticion ta conoci dilanti di Dios.

Juan 14:13-14 Hesus ta bisa nos: Tur loke boso pidi den

mi nomber esey lo Mi haci, pa e Tata wordo glorifica den e Yiu. Si boso pidi algo den mi nomber lo mi hacie.

Awor e diabel ta yena yiunan di Dios cu cobardia, pa nan bay tras di locual hende ta bisa, y no kere den e poder di Dios. Cada biaha cu nos share un mensahe contrai na boluntad y principio di Dios, nos ta haci propaganda pa diabel, pasobra e malvado gusta atencion, pasobra diabel ta envidioso di bondad, pasobra den dje no tin nada bon e ta e tata di mentira y maldad.

Cada biaha cu nos ta scucha mas na plan malvado di hende, cu na poder di Dios nos ta debilita nos, nos Fe, wak bon cada biaha cu Goliat tabata papia David tabata menciona e nomber di Dios. Nos no ta ignora e plan di e enemigo, pero pa medio di oracion nos tin autoridad den Cristo Hesus pa cancela nos tur cos.

Tur loke boso pidi den oracion cu fe, boso lo ricibi (Mateo 21:22)

Pidi y lo wordo duna na boso, busca y boso lo haya, bati y lo wordo habri pa boso (Mateo 7:7).

P'esey Mi ta bisa boso, tur loke boso pidi ora boso ta haci oracion, kere cu bos ta ricibie y e lo bira di boso (Marco 11:24)

E oracion efectivo di un hende husto, por logra hopi (Santiago 5:16).

Sinceramente, Pastoor Marcel Balootje

Santo di Dia

Martir y prome santo Filipino

Awe ta dia di San Lorenzo Ruiz

DIA 28 di september nos ta celebra San Lorenzo Ruiz, un martir y prome santo Filipino canonisa. Su bida y sacrificio a inspira miyones di persona rond mundo, recordando nos e importancia di fe y curashi contra adversidad.

San Lorenzo Ruiz a nace na Manila, Filipina, na 1600. El a bin di un famia cristian y for di hoben a mustra un fuerte compromiso cu su fe.

Door di traha como scriturario den Iglesia, el a destaca pa su devocion y amor na servicio di Dios. Su bida a cambia drasticamente ora cu el a hay'e envolvi den un incidente cu a haci cu e mester a huy di su pais.

Na caminda pa Hapon, caminda cu cristianismo tabata enfrenta persecucion, Lorenzo a uni na un grupo di misionero. Eynan el a sigui cu su labor evangelisado, pero a wordo aresta pa su fe.
A pesar di a wordo someti na tortura extremo, San Lorenzo a mantene su mes firme, proclamando su amor pa Cristo y su deseo di ta un testigo di e berdad.

Martirio
San Lorenzo a wordo ehecuta na Nagasako na 1637. Su martirio no solamente a simbolisa e resistencia di e cristiannan den tempo di opresion, sino cu tambe ta marca un echo importante den historia di evangelisacion na Asia. El a wordo canonisa pa Papa Juan Pablo II na 1987, convirtiendo den e prome santo di Filipina y un simbolo di fe p'e nacion.

Legado
E bida di San Lorenzo Ruiz ta un recordatorio cu fe por ta un faro di speransa hasta den e circunstancianan mas scur. Su ehempel di curashi ta sigui inspirando e cristiannan rond mundo y su fiesta ta wordo celebra cu fervor, specialmente na Filipina, caminda e ta wordo considera como un heroe nacional.

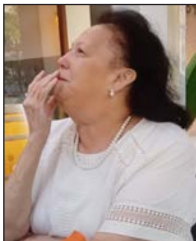
Reflexion
Recordando San Lorenzo Ruiz, nos ta invita un y tur pa reflexiona riba nos propio fe y con nos por ta testigo di e amor y speransa den nos comunidadnan.

Su bida ta anima nos pa tin curashi na defensa di nos creencianan y pa nunca perde fe, hasta den tempo dificil.

"Señor ta mi Wardador, mi'n tin falta di nada; Den kunuku di yerba berde, E ta pone mi sosega.
E ta hiba mi na awa trankil, pa mi bolbe haña forsa. E ta guiami den caminda drechi fiel na su nomber." Salmo 23

Cu honda pena, pero conforme cu boluntad di Dios, nos ta anunsia fayesimento di nos ser keri :

Almira Lorenia Koolman

Mihor conoci como: Michi, Mirna
*28-09-1947– †05-07-2024

Na nomber di su:
Mayornan:
†Tata : Leonardo Koolman
†Mama: Roberta Malitha Koolman

Su Yuinan:
Alvin Franken y Caroline Saris
Xiomara Franken y Mark Daamen

Manera su yuinan:
Luis Koolman y Famia
Errol Koolman
Latif Koolman
Leon Koolman
Bilal Koolman

Su nieto(a)nan:
Abel Franken
Patriks Rikmanis
Xam Daamen
Femke Franken
Lorena Franken

Rumanan:
†Huberta (Betty) Nissa y famia
†Louis y Sharon Koolman y famia
†Richardina Koolman Y famia
†Mario y Eugenia Koolman y famia
Maria Y Remy Kelly y famia
Gerad y Silvia Koolman y famia
Roland Koolman
†Carlos Koolman
Jozef Koolman
Vda Swinda Tromp Koolman y famia
Antonieta y Donny Boekhoudt y famia
George y Tessy Koolman y famia
†Evelina Koolman y famia

Tata di su yuinan:
Thomas Franken
Tur su subrino y sobrina nan

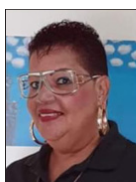
Tur su Primo y Primanan

Comader y Compader nan

Demas Famianan: Koolman, Franken, Saris, Daamen

Acto di Despedida lo tuma lugar **Diasabra 28 September 2024** di 2'or pa 4'or na Olive Tree Funeral Care & Crematory na Piedra Plat.

Nos ta pidi disculpa si den nos momento di tristeza nos por a lubida di menciona algun nomber di famia.
Nos ta lamenta cu entiero nos lo no ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

Gradicimento

Yolanda Otil Buddy

Mihor conoci como Yola
15-02 1965 - +06-09-2024

Na nomber di su yuinan, rumanan, casa, y demas famia:
Nos kier a gradici tur famia, su Pastornan y miembronan di misa Famia di Dios, su dos amiga-rumanan, coleganan di Biblioteca National Aruba, tur conosirnan pa e atenshon y sosten brinda na nos famia durante e momentonan dificil di despedida di nos Yolanda stima. Un biaha mas hopi danki.

On behalf of her children, brothers and sisters, husband, and all family members:
We would like to thank all families, her Pastors and members of Famia di Dios Church, her 2 friend-sisters, her colleagues of Biblioteca National Aruba and all acquaintances for their support and compassion during the farewell of our beloved Yolanda. Thank you very much.

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

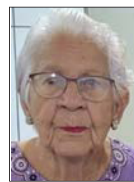
Gradicimento y Invitacion

Na nomber di famia, nos kjer a gradici cada un cu a tuma tempo pa a a compaña nos den e momento difisil pa despedi di nos ser stima:

Robert Rubin Quandus

Boso muestra di atencion ta di hopi aprecio y gran sosten pa nos.
Na tur esnan cu a manda un mensahe, a haci yamada telefonico, a manda krans;
Danki di curazon na boso tur.

Alavez ta invita pa 3 Santo Sacrificio di Misa.
Diabierna 27 pa 6;30 pm
Diasabra 28 pa 7 or pm
Diadomingo 29 pa 6 or pm
na Misa Santa Ana na Noord

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

Señor ta mi wardador,
mi 'n tin falta di nada
Den cunucu di jerbe
berde e ta ponemi sosega
E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe
haya forsa
Salmo 23

Cu inmenso tristesa den nos curason pero conforme cu Dios su boluntad, nos ta anuncia fayecimento di nos tanta stima:

Maria Rafaela Croes

Mihor conoci como:
Fela,Tantan, Pechi Fela.
*24 oktober 1933 †17 september 2024.

Rumannan den felis memoria:
†Siria, †Agapito y famia
†Basilica, †Julio Jansen y famia
†Lourenzo y famia
†Venancio, †Berta y famia
†Fransisco
†Rosa, †Dun Leon y famia
†Juan
†Enrique

Sobrino- y sobrinanan, sobre- sobrinonan, Ihanan, Comer y Compernan, Grupo di Palmita, bisiña, conocirnan y demas famianan.

Famianan:
Croes, Martijn, Geerman, Jansen, Leon, Kelly, Thijsen, Almary, Wouters, Werleman, Maduro, Ras.

Despensa nos si den nos tristesa nos por a lubida algun familiar.

Ta invita pa acto di entiero cual lo tuma lugar **diasabra 28 september** di 09.00-11.00or di mainta na Aurora Funeral Home, despues lo sali for di Aurora Funeral Home pa Santana Pastoor de Vries.

"Señor ta mi wardador
Pues mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde
E ta ponemi sosega"
Psalmo 23 vers. 1 y 2

Cu profundo tristesa na nos curason nos ta anuncia cu a bay den Reino di Señor: Nos Tata, welo, bisa welo:

Sr. Jantje Leovigildo Croes

nomber di cariño Janchi
Ex colega di Concorde Hotel Casino
*20-8-1936 - †26-9-2024

Na nomber di su
Yiunan stima:
Lorena y Raymond Montero – Croes
Zuly Croes y Efrain Eman
Cedrick Croes y Jennifer Briesum
Elsely Rincones

Nieto y nietanan stima:
Eugéne Jr. Ecury
Marisol Montero
Mike Montero y Kiziah Toppenberg
Tiahna Croes
Jaeda Croes
Joelly Maduro
Nathan Maduro

Bisanieta y nieto stima:
Ciara y Kian

Mama di su yiunan:
Maria Frida Croes - Lopez
Yvonne Rincones

Rumannan:
†Emiterio (Emy) y Chica Croes y famia
†Andresito (Chito) y †Aida Croes y famia
†Jan Hendrik (Jendi) Croes y Susana "Susy" Montalvo y famia
†Theresita (Sita) Croes y Arturo "Tuyo" Croes y famia
†Medardo (Da) y †Marja Croes y famia
†Ismael (Esy) Croes y famia
†Mario "Maidu" y †Iris Croes y famia

Ta invita demas famianan, primo y primanan, sobrino y sobrinanan, bisiñanan, amigonan, ex coleganan y conocirnan.

Pa e acto di entiero, cual ta tuma lugar na Aurora Funeral Home **Dialuna 30 di september 2024** for di 2:00 pm pa 4:00 pm.

Despues lo sali pa Santana Catolico na Santa Cruz. Después di entiero nos no ta ricici bishita di condolencia na cas.

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Leopoldo Willems

*15-11-1943 - †15-09-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

"No ta nos tur ta muri, pero nos tur lo transforma si, diripiente, den un frega di wowo ora e ultimo trompet zona."
Korintionan 15:51-52

Cu inmenso tristesa den nos curason, pero conforme cu boluntad di Dios, nos ta anuncia fayecimento inespera di:

Pedro Alberto Pardo

*8 augustus 1957 - †24 september 2024

Na nomber di su:
Mayornan:
Sra. vda. Carlixta Pardo-de Jesus y †Pedro Alfonso Pardo

Yiunan:
Urich Pardo
Urwayne Pardo y pareha Xmireeny Rasmijn

Mama di su yiunan:
Jamila Koeiman

Nietonan:
Xzyon Parra, Urjion Pardo, Xenia Ibarra, Uxianny Pardo, Uxionn Pardo

Rumannan:
Sara Pardo
Nuris Pardo
Sandra Geerman-Pardo y Ronald Geerman
Olga Pardo y pareha

Rumannan di criansa:
Gislène Semerel y famia
Ryan Semerel y famia

Subrino- y subrinanan:
Shamir Silvania y Jetnny Silvania-Portella y yiunan
Shaitsy Ignatius-Silvania y Angelo Ignatius y yiu
Nishenou Felix
Rosandy Geerman

Bon bisiñanan y amigo di cas:
Kenneth Celaire y famia y Kenrick Quandus, 'Honey'
Hertz y demas bon amigo cu ta mucho hopi pa menciona.

Yiunan subrino- y subrinanan, bon bisiñanan, amistadnan di Funari, ex colleganan di Departamento di Rijbewijs y demas famia Pardo, de Jesus, Koeiman, Geerman, Silvania, Felix, Vrolijk, Kock, Llanes, Semerel y Robles

Ta invita tur famia, amigo y conoci pa asisti na e acto di condolencia cu lo tuma luga **diamars 1 di oktober** di 9am - 11am na Aurora Funeral Home. E cremacion lo tuma luga den seno familiar.

Nos ta pidi disculpa si den nos tristesa por a lubida di menciona cualkier famia of conoci.

Despues di entiero no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Señor ta mi Wardado, mi no tin falta di nada, den cunucu di yerbe berde E ta pone mi sosega. E ta hiba mi na awa trankil pa mi bolbe haya forsa. E ta guia mi den caminda drechi fiel na su nomber.
Salmo 23 1-3

Cu inmenso dolor pero segun boluntad di Dios, nos ta participa fayecimento inesperadamente di nos Mama, Wela, Bisawela, Ruman y Tanta:

Florentina Mathilda Dirksz

Miho conoci como Ruby of Bibi
*15-12-1949 - †08-09-2024

Na nomber di su Mayornan:
† **Mama:** Seferiana Dirksz-Gomez
† **Tata:** Simon Dirksz

Yiunan:
Daniëlla Dirksz (Nela)
Grec Dirksz
Eddy Rijke (Pipo)

Yiunan di criansa:
Jesus Willems y Yiunan Zurriene Dirksz, Noulani Sedney, Vivian Willems

Nieto y Nietanan:
Jardiella Tromp y pareha Quincy Rodriguez, Ian Tromp y pareha Thyana Estrada, Jair Tromp, Isaiah Dirksz.

Su unico bisanieto:
Jayvian Martis y su tata Wilkins

Manera un yiu: Gizzy Quandt

Yerno: Pedro Javier Tromp (Poei)

Rumannan den feliz Memoria y na bida:
† Theresa Dania-Dirksz y Famia
† Reina Dirksz y Famia
† Cristobal Dirksz y Famia
† Tina Tsu-Dirksz y Famia
† Maria Dirksz de Lugo y Famia
† Dora Dirksz y Famia
† Margarita Dirksz
† Beatriz Leong-Dirksz y Famia
Vda Martha Jansen – Dirksz y Famia
† Norma Dirksz y Famia
Rudolfo Dirksz y Martha Dirksz – van den Berg y Famia

Sobrinonan y Sobrinanan na Aruba, Hulanda, Primonan y Primanan na Aruba, Hulanda, Merca, Boneiro y Paraguay

Iha: Tamara Theofiel

Compernan y Comernan, Tur su Amigonan y Amiganan

Su bon amiganan di cas:
Magali, Mirna, Julisan y Sylvia

Bon Amiga di cas y manera un yiu:
Uka Billups

Demas Famia: Dirksz, Tromp, Rijke, Willems, Gomez, Dania, Tsu, Lugo, Lu, Leong, Maduro, van den Berg, Simileer, Piña, Cordoba, Hoek, Charris Krozendijk, Sanchez, de Leon, Storm Quintana, Neuman, Miranda, Werleman, Lacle, Flanegin, Hart, Oudshoorn, Hengeveld, Martis, Everts, Dirks, Sevinger, Orman, Quandt, Zievinger, Sambrano.

Tur Bisiñanan, y demas conocirnan

Acto di despedida lo tuma luga **28 di september 2024** di 2'or pa 4'or di atardi na Aurora Funeral Home. Cremacion lo tuma luga den seno Familiar.

Nos ta lamenta cu despues di despedida nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Nos ta pidi disculpa si den nos tristesa nos por a lubida di menciona un of otro Famia.